

**KAN NI TÄNKA ER ATT
LYSSNA PÅ BARNNS ÅSIKTER?**

Rädda Barnen

SVERIGE

UNG RÖST 2022

BAKOM RAPPORTEN

Projektledning: Marie Forsberg, Samira Abutaleb Rosenlundh, Jimmy Peterson och Natalia Rylander.

Arbetsgrupp: Karin Sjömillå, Maria Soares Lindberg, Erik Ulnes, Sara Skoog, Sofia Rasmussen, Sandra Trygg och Linn Krane.

Särskilt tack till alla som på olika sätt bidragit till rapporten.

Undersökningsföretag: Enkätfabriken

Foton: Unsplash, Shutterstock, Mostphotos, Saman Saidi/Rädda Barnen, Sacha Myers/Rädda Barnen

FÖRORD

SKRÄMMANDE TYST OM VILKA FRÅGOR SOM ÄR VIKTIGA FÖR BARN OCH UNGA

Nu är det valår i Sverige. Ett val där många frågor kommer att lyftas och diskuteras. Frågor som till stor del bestäms av de som får rösta. Men en stor grupp människor i Sverige, inte mindre än två miljoner, har inte rösträtt. Jag pratar givetvis om alla barn i vårt land.

Enligt barnkonventionen – som sedan 2020 gäller som svensk lag – har barn rätt att komma till tals i alla frågor som berör dem. En mängd politiska frågor som diskuteras berör i hög grad barn och unga – skolan, vården, miljön och våld i det offentliga rummet. Ändå är det skrämmande tyst om vad barn och unga har för åsikter i dessa frågor. Därför har vi på Rädda Barnen gjort denna undersökning – för att få reda på hur nära 8 000 barn och unga har det idag, vilka frågor som är viktiga för dem och vad de har för förslag på förbättringar.

När jag tar del av resultaten i Ung röst slås jag av hur många barn som faktiskt har det svårt i Sverige – barn som utsätts för rasism och mobbning, barn som känner sig otrygga eller är oroliga för familjens ekonomi, barn som inte mår bra och barn som inte får det stöd de behöver i skolan. Jag blir särskilt bekymrad

över att barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille verkar vara mycket mer utsatta än andra barn.

Jag gläder mig också åt flera saker – många får lära sig om barnkonventionen i skolan så fler barn vet vad de har för rättigheter. Och inte minst – nästan alla barn ser positivt på sin framtid!

Vi är inne i en tid när världen förändras snabbt och saker händer som påverkar barn utan att vi kunnat förutse det. För två år sedan var det en pandemi som svepte över världen, i år bröt ett krig ut i vår närhet. Ung röst genomfördes innan kriget i Ukraina bröt ut. Det är möjligt att vissa frågor fått ett annat svar om vi skickat ut enkäten nu. Men svaren som vi har fått är ändå relevanta – de beskriver barns situation i Sverige idag, med eller utan ett krig runt hörnet.

Jag vill tacka alla som har hjälpt till att ta fram denna rapport. Och framförallt vill jag rikta ett stort varmt tack till alla barn och unga som har svarat på enkäten och deltagit i fokusgrupperna. Utan er, ingen rapport!

Helena Thybell
Generalsekreterare Rädda Barnen

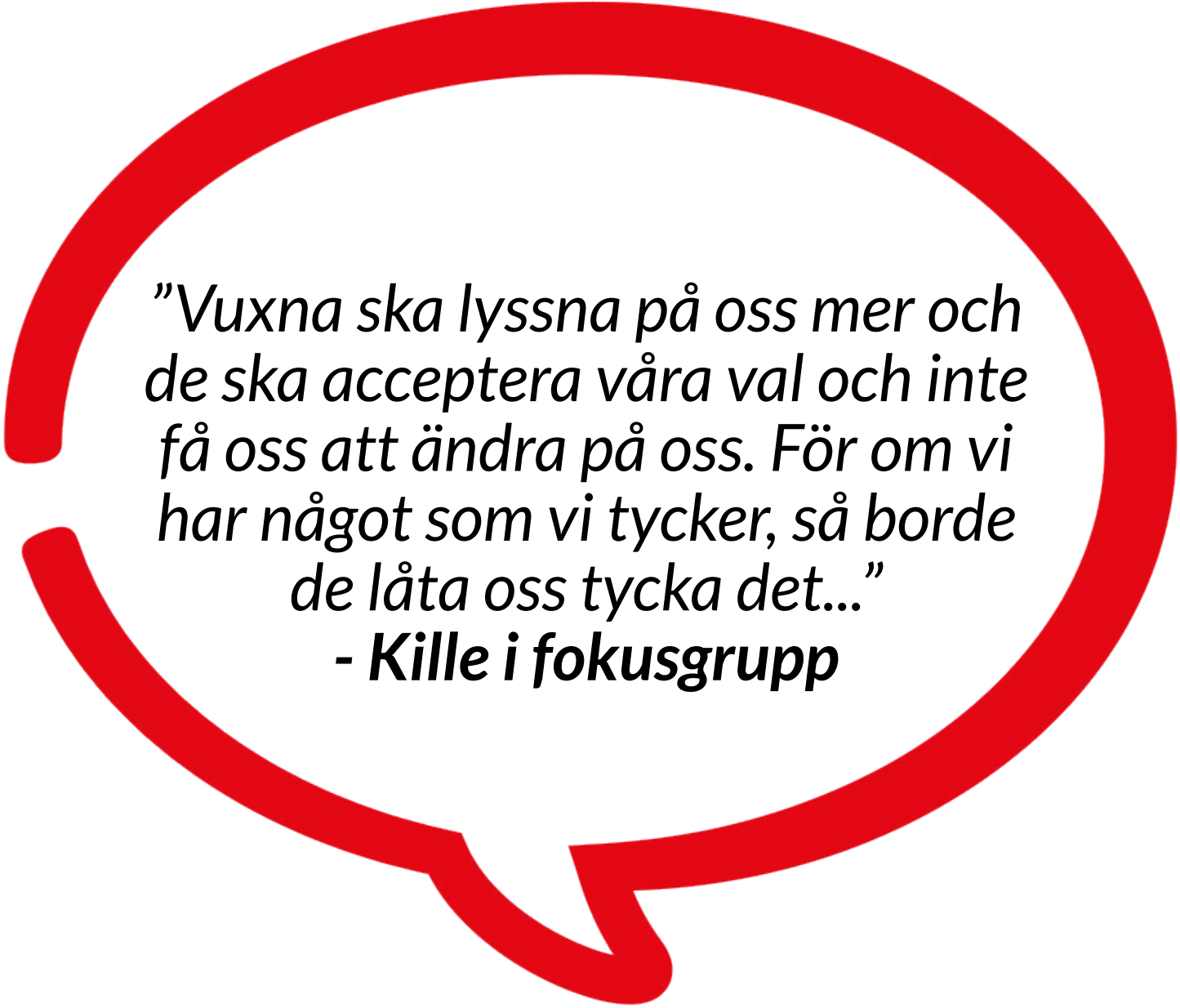
ATT GÖRA BARNKONVENTIONEN VERKLIG FÖR VARJE BARN

RÄDDA BARNENS VISION

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakom rapporten.....	2
Förord.....	3
Ung röst i korthet.....	7
Om Ung röst	8
Vad är Ung röst?	9
Metod - så har vi genomfört Ung röst	11
Rapporter för län och kommuner	15
Resultat.....	16
Inflytande och delaktighet	16
Skola och fritid	26
Trygghet och hälsa.....	36
Framtiden.....	48
Sammanfattning och rekommendationer ...	50
Bilaga resultat.....	54

”Vuxna ska lyssna på oss mer och de ska acceptera våra val och inte få oss att ändra på oss. För om vi har något som vi tycker, så borde de låta oss tycka det...”

- Kille i fokusgrupp

UNG RÖST I KORTHET

FRAMTIDEN

83 % ser ganska eller mycket positivt på framtiden

INFLYTANDE

67 % tror att politiker/de som bestämmer sällan eller aldrig lyssnar på barns åsikter

37 % upplever att de sällan eller aldrig fått vara med och tycka till om/påverka det som är viktigt för dem i skolan

79 % upplever att de sällan eller aldrig fått vara med och tycka till om/påverka i området där de bor

69 % vill vara med och påverka för lika rättigheter för tjejer och killar

12 % tycker att politiker/de som bestämmer i Sverige gör tillräckligt för miljön och klimatet

SKOLA OCH FRITID

9 % får sällan eller aldrig den hjälp de behöver i skolan för att klara sina uppgifter

34 % av killarna har i skolan blivit slagna, sparkade, puttade eller inlåsta

27 % av tjejerna har utsatts för sexuella trakasserier på skoltid

12 % har inte kunnat delta i någon aktivitet på fritiden för att de inte kunnat ta sig till aktiviteten

38 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille har behandlats illa utifrån att de är homosexuella/bisexuella

25 % av barn med utländsk bakgrund har behandlats illa i skolan utifrån hudfärg, kultur, religion eller var de själva eller deras familj kommer ifrån

TRYGGHET OCH HÄLSA

11 % har under det senaste året varit oroliga för att de själva, deras familj eller någon annan de känner ska bli utsatta för våld i området där de bor

12 % har under det senaste året varit oroliga för att familjens pengar inte ska räcka till det de behöver

33 % har det senaste året varit ledsna eller nedstämda under två veckor eller längre

11 % har varit med om att en vuxen kontaktat dem på sociala medier och velat prata om sex

OM UNG RÖST

VAD ÄR UNG RÖST?

Ung röst är Rädda Barnens undersökning för att lyssna in hur barn och unga i hela Sverige upplever att deras rättigheter respekteras och tillgodoses i vardagen. Totalt har 7 939 barn i åldrarna 12, 14 och 16 år svarat på frågorna i enkäten. Enkäten har också kompletterats med intervjuer i fokusgrupper.

Frågorna i Ung röst utgår främst från den kritik som Sverige fått av FN:s barnrättskommitté i Genève men även från andra områden där Rädda Barnen vill undersöka hur barn upplever sin situation. Undersökningen utgår från ett barnrättsperspektiv och utgör ett kunskapsunderlag för de som på ett eller annat sätt arbetar med eller tar beslut som rör barn och unga.

Resultatet från Ung röst sänds även till FN:s barnrättskommitté och är ett viktigt underlag när de granskar hur Sverige lever upp till barnkonventionen.

Det här är tredje gången som barn och unga får svara på frågor i Ung röst, tidigare har undersökningen genomförts 2011 och 2014. Idén till Ung röst kom från Rädda Barnens medlemsrörelse i Stockholms län 2010. Ung röst genomförs även av Rädda Barnen i fler länder, då under namnet "Young Voices". •

OM BARNKONVENTIONEN

Barnkonventionen innehåller alla barns rättigheter. Det är till viss del samma rättigheter som vuxna har, men även några särskilda rättigheter för just barn. Rättigheterna finns samlade i 42 artiklar. Alla rättigheter är lika mycket värda och hör ihop med varandra.

Fyra av artiklarna räknas som barnkonventionens grundprinciper och ska vara en del av allt arbete med och för barn:

- Barnets rätt till likvärdig behandling och icke-diskriminering (artikel 2)
- Barnets bästa ska bedömas och beaktas i alla åtgärder som rör barn (artikel 3)
- Barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6)
- Barnets rätt att komma till tals och få sin åsikt beaktad (artikel 12) •

FN:S BARNRÄTTSKOMMITTÉ GRANSKAR SVERIGE

Barnkonventionen beslutades av FN 1989. Sverige var ett av de första länderna att ratificera (lova att följa) konventionen 1990. Då lovade vi att "till det yttersta av våra resurser" leva upp till de rättigheter som finns i konventionen. Sedan 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det ställer ytterligare krav på att göra verklighet av de rättigheter som barnkonventionen omfattar.

FN:s barnrättskommitté granskar hur länderna följer barnkonventionen. Sveriges regering ska rapportera till kommittén ungefär vart femte år. Kommittén lämnar sedan rekommendationer till regeringen om vad som kan förbättras i arbetet med barnkonventionen.

Sverige har fått återkommande rekommendationer om att bland annat göra mer för att:

- barn i större utsträckning ska bli lyssnade på i frågor som rör dem
- barn ska känna till sina rättigheter i större utsträckning
- barn ska få samma möjlighet till utbildning och stöd oavsett var i landet de bor •

HUR KAN UNG RÖST ANVÄNDAS?

Målet med Ung röst är att bidra till att göra barnkonventionen verklig för alla barn. För att kunna göra det behöver vi få en bättre bild av hur barn och unga själva upplever sina liv och levnadsvillkor, samt hur deras rättigheter efterlevs.

Vår förhoppning är att Ung röst tas på allvar av beslutsfattare och andra som påverkar barns uppväxtvillkor och att barn och ungas röster ska leda till handling. Hur rättigheterna fungerar kan se olika ut för olika barn, vilket undersökningen visar. Vi vill därför uppmuntra till att föra fortsatta samtal med barn. På så sätt kan du få fördjupad förståelse av resultaten bland de barn och unga som just du möter.

Att göra handling av Ung röst är att göra verklighet av Barnkonventionen. Det är också att följa rekommendationerna från FN:s barnrättskommitté.

Av utrymmesskäl kan inte alla resultat visas i rapporten, men det totala resultatet för alla frågor finns i bilagan. Till undersökningen hör totalt en nationell rapport, 19 rapporter på länsnivå samt 31 rapporter på kommunnivå.

Samtliga rapporter finns på raddabarnen.se/ungrost2022 •

METOD – SÅ HAR VI GENOMFÖRT UNG RÖST

Enkätfabriken har på uppdrag av Rädda Barnen genomfört enkätundersökningen Ung röst bland barn och unga i åldersgrupperna 12, 14 och 16 år i hela Sverige. Undersökningen genomfördes 26/10 2021 – 7/1 2022, vilket alltså är i slutskedet av covid-19-pandemin i Sverige och innan kriget bröt ut i Ukraina. Samtliga svar på enkätfrågorna redovisar barns upplevelser under 2021. Ung röst är en enkätundersökning som skickas ut till barn och unga för att vi på Rädda Barnen ska kunna lära oss mer om hur barn och unga upplever sina liv och livsvillkor. Här beskrivs i korthet den metod som använts för undersökningen. Mer information om metoden finns i en separat metodbilaga: raddabarnen.se/ungrost2022.

ENKÄTFRÅGOR

Enkäten består av 32 slutna frågor och en öppen fråga. De frågeområden som ingår i Ung röst är framtagna av Rädda Barnen och har sin utgångspunkt i barnkonventionen. Rädda Barnen har valt att ställa frågor som rör skola och fritid, trygghet och hälsa, att bli lyssnad på av vuxna, möjligheter att påverka, synen på framtiden och också vad de själva skulle vilja ändra på om de var politiker. Formuleringar av enkätfrågorna testades av Enkätfabriken på barn och unga i samma åldersgrupper.

URVAL

I oktober 2021 drogs ett stratifierat slumpmässigt urval om totalt 27 892 personer ur SPAR (Statens Person- och adressregister). SPAR omfattar alla personer som är folkbokförda i Sverige, både svenska- och utländska medborgare samt personer som fått ett samordningsnummer och vars identitet är fastställd¹. Registret innehåller därmed inte barn utan papper och ej heller personer med skyddade personuppgifter. Stratifieringen (uppdelningen av populationen) baserades på var Rädda Barnen har lokalföreningar. Syftet med stratifieringen var att möjliggöra för rapporter på nationell nivå, länsnivå och kommunal nivå för Rädda Barnens lokalföreningar. Urvalet baseras på totalt 89 utvalda geografiska områdena

(kommun eller län) och de tre åldersgrupperna (12, 14, och 16 år). Dessa bildade totalt 267 stratum (grupper) med ambitionen att få tillräckligt antal svar i såväl kommunrapporter som länsrapporter. Barn och unga i 263 kommuner har bidragit till Ung röst. Urvalet ligger även till grund för den nationella rapporten. Svarsfrekvensen blev dock inte tillräckligt hög för att möjliggöra lokala rapporter för alla de kommuner och regioner där det var planerat. På sida 15 redovisas de 31 kommuner som har en egen kommunrapport, liksom 19 län som har en länsrapport.

INSAMLING

Insamlingen har skett med postala utskick av pappersenkäter samt möjlighet att svara via webbenkät. Påminnelser har gått ut både via post och sms-utskick. Totalt genomfördes fyra postala utskick/påminnelser och tre sms-påminnelser. Insamlingen skedde på olika sätt beroende på barnens ålder. Vi har följt etiska riktlinjen enligt svensk branschstandard för undersökningar där det krävs vårdnadshavares tillstånd för att barn under 15 år ska delta i en undersökning. Till barn som var 12 år och 14 år skickades enkäten därför till vårdnadshavare som ombads ge undersökningen vidare till sitt barn i rätt åldersgrupp, vilket då också innebar vårdnadshavares samtycke. Till 16-åringarna skickades enkäten direkt.

SVARSFREKVENNS OCH BORTFALLSANALYS

Insamlingen har skett via pappersutskick med möjlighet att svara online. Påminnelser har skickades ut både med post och SMS. Till barn och unga som var 12 år och 14 år skickades enkäten till vårdnadshavare där vårdnadshavare sedan fick ge delge barnet enkäten vilket då också innebar vårdnadshavares samtycke. Till 16-åringarna skickades enkäten direkt. Enligt den sedvana som används inom branschen för undersökningar krävs vårdnadshavares tillstånd för att barn under 15 år ska delta. Barn över 15 år kan bestämma detta själva. Rädda Barnen har även gjort bedömningen att barn som är 16 år eller äldre bör kunna fatta beslut om att

delta i en undersökning som Ung Röst själva. Detta är även, anser Rädda Barnen, en ålder där det rimligtvis enligt Föräldrabalken kan anses ge barnet ökad möjlighet att bestämma över liknande frågor. Etikillstånd har inte sökts då detta inte avser vetenskaplig forskning. Insamlingen har skett i enlighet med GDPR.

NATIONELL RAPPORT: SVARFREKVENNS, BAKGRUNDSVARIABLER OCH BORTFALLSANALYS

Totalt svarade 7 939 barn och unga med en svarsfrekvens på 28,5 %.

Bortfallsanalysen visar att barn oavsett åldersgrupp har svarat i lika stor utsträckning. Tjejer har svarat i något högre grad; totalt ser könsfördelningen bland de svarande ut som följer: 54 % tjejer, 44 % killar och 2 % som angett annat som svarsalternativ. Vi ser också att fördelningen per ålder bland de svarande är väldigt jämn. I åldersgruppen 16 år är tjejer mer överrepresenterade i förhållande till killar än i de yngre åldersgrupperna. Sammantaget visar analysen vissa skevheter som har introducerats via urvalsmetoden. Barn har i enkäten kunnat välja att identifiera sig som tjej, kille eller annat, varav det senare är ett svarsalternativ som ofta används för könsöverskridande identitet. De som valt "annat" har vi genomgående i rapporten beskrivit som "de som identifierat sig som annat än tjej eller kille". I citaten beskrivs de som "ungdom". De som har identifierat sig som tjej eller kille har vi beskrivit som tjejer eller killar. De här bakgrundsfaktorerna har valts utifrån tidigare kunskap om att det är viktiga faktorer för de skillnader vi kan se i barns levnadsvillkor.

Förutom jämförelse av ålder och kön har vi därför, i syfte att möjliggöra en ökad kunskap om och analys av barns skilda levnadsvillkor, också tittat på ytterligare bakgrundsvariabler. Dessa är: bostadsområdets socioekonomiska förutsättningar, tätortsindelning, svensk/utländsk bakgrund och familjetyp. Vi har försökt att undersöka vilka, av de kända bakgrundsfaktorerna, skillnader som finns mellan vårt urval och den större populationen som vi försökt att uttala oss om för att få information om bortfall i undersökningen. Dessa presenteras under varje bakgrundsvariabel nedan.

Socioekonomiska förutsättningar

Vi har i rapporten analyserat svar utifrån barnets bostadsområdes socioekonomiska sammansättning genom att skapa tre områdeskategorier (se nedan). Demografiska statistikområden (DeSO) består av områden som vid framtagandet hade mellan 700 och 2 700 invånare². Områdena är mindre än kommunerna men följer indelningsmönstret.

När vi har klassificerat områdena har vi utgått från andel hemmaboende barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard vilket är ett absolut fattigdomsmått och innebär att inkomsterna inte räcker till de nödvändigaste levnadskostnaderna (ex. boende, el och barnomsorg)³. Måttet använder Rädda Barnen också i sina barnfattighedsrapporter.⁴ Informationen om inkomststandard för respektive område har hämtats från Segregationsbarometern⁵.

Vi har skapat tre kategorier utifrån demografiska statistikområden (DeSO)² och informationen om andel familjer med låg inkomststandard från Segregationsbarometern och vi använder också här deras begrepp som de gör i sin områdeskategorisering⁵. Hur gränsdragningarna gjorts beskrivs närmare i metodbilagan.

- 1) Områden med socioekonomiska utmaningar/stora socioekonomiska utmaningar = områden där 16,5 % eller fler av barnfamiljerna lever med låg inkomststandard
- 2) Socioekonomiskt blandade områden = områden där 4-16,5 % av barnfamiljerna lever med låg inkomststandard
- 3) Områden med goda ekonomiska förutsättningar/områden med mycket goda socioekonomiska förutsättningar = områden där 4 % eller färre av barnfamiljerna lever med låg inkomststandard

Barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar har i lägre grad svarat på enkäten och är något underrepresenterade. Här ser vi att 11 % av de som svarat i undersökningen bor i områden med socioekonomiska utmaningar vilket kan jämföras med 14 % nationellt. 51 % av de svarande bor i socioekonomiskt blandade områden jämfört med 46 % nationellt och 38 % bor av de svarande bor i områden med goda ekonomiska förutsättningar 40 % nationellt.

Tätortsindelning enligt DESO

För att kunna se skillnader mellan landsbygd, tätort och stad har vi utgått från SCB:s demografiska statistikområden (DeSo) som delar in Sverige i närmare 6000 områden. Vi har utgått från följande tre kategorier utifrån indelning av DeSo: 1) Landsbygd – områden utanför större befolkningskoncentration eller tätort 2) Tätort – områden med största delen i en befolkningskoncentration eller tätort – men inte i kommunens centralort 3) Centralort – områden i kommunens centralort. Vi kan se att barn som bor på landsbygden både i större utsträckning har fått enkäten skickad till sig samt besvarat enkäten. Exempelvis bor 75 % av Sveriges barn i Centralort men enbart 66 % av de svarande. Motsvarande siffror för landsbygden är 15 % respektive 20 %.

Svensk och utländsk bakgrund

För att jämföra barns levnadsvillkor i relation till svensk och utländsk bakgrund har barn svarat på om de och deras föräldrar är födda i Sverige eller i ett annat land. Vi har därefter skapat tre kategorier:

- 1) inrikesfödd med minst en inrikesfödd förälder,
- 2) inrikesfödd med två utrikesfödda föräldrar,
- 3) utrikesfödd.

Utifrån SCB:s definition definieras personer som tillhör kategori ett som personer med svensk bakgrund. Personer som tillhör kategori två och tre definieras som personer med utländsk bakgrund. Dessa begrepp förekommer genomgående i rapporten.

En fördjupad bortfallsanalys har gjorts där vi har försökt att undersöka vilka, av de kända bakgrundsfaktorerna, skillnader som finns mellan vårt urval och den större populationen som vi försökt att uttala oss om. Där ser vi att 18 % av de som deltar i undersökningen har utländsk bakgrund vilket kan jämföras med närmare 27 % av den totala populationen av barn som är 12, 14 och 16 år enligt SCB.⁶

Familjetyp

För att kunna jämföra barns familjetyp har vi skapat fyra kategorier utifrån följande frågor i enkäten: Hur bor du? 1) Med båda dina föräldrar

2) Halva tiden med en förälder och halva tiden med den andra 3) Mest eller bara hos en förälder 4) Hos släkting/familjehem/annat. Utifrån rapportens begränsade utrymme lyfts detta endast fram i vissa frågor. Vi ser att 74 % bor med båda sina föräldrar vilket kan jämföras med 65,5 nationellt. Vi kan se att 1 % bor på annat ställe än med föräldrar vilket kan jämföras med 0,8 nationellt. Gällande ensamstående så finner vi att 14 % i vårt urval bor med föräldrar som är ensamstående vilket kan jämföras med 23,7 % nationellt (7). Detta kan dock eventuellt förklaras av att vi hade andra svarsalternativ än SCB.

ANALYS

Resultaten har bearbetats med statistiska programvaror. Analysen har utgått från jämförelser av oviktade proportioner. Inga vidare analyser har gjorts. Analysen av fritextsvaren har gjorts via att först göra ordklasser av ord och sedan ordräkning.

KOMMUNALA OCH REGIONALA RAPPORTER

På kommunal nivå och länsnivå har vi enbart valt att skapa rapporter för de kommuner där mer än 100 personer deltagit. I två länsrapporter har endast 99 personer deltagit, bedömningen har där gjorts att det inte leder till någon mätbar påverkan på resultatet och gränsdragningen för att skapa länsrapporter har därför gjorts vid 99 svarande. Anledningen att sätta gränsen vid minst 100 respektive 99 svar är då flera av de utfall vi mäter är så pass ovanliga att det blir för stor osäkerhet i att presentera väldigt små urval samt för att skydda barn och ungas integritet. Ingen bortfallsanalys har gjorts för länsrapporter eller kommunrapporter.

FOKUSGRUPPER

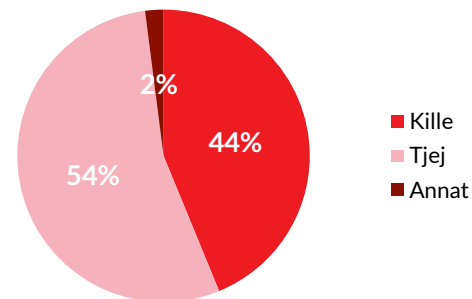
I Rädda Barnens verksamheter för barn i utsatta situationer runt om i Sverige tar vi varje dag del av barn och ungas egna beskrivningar, reflektioner och tankar om sin vardag. I arbetet med Ung röst har vi därför även pratat direkt med barn och unga i våra verksamheter för att få

fördjupad kunskap från ett mindre antal barn och unga. Vi genomförde två fokusgrupper på två olika platser med totalt 13 ungdomar, både tjejer och killar, i åldrarna 14–15 år från våra verksamheter. Fokusgrupperna behandlade samma teman som lyfts i rapporten. Vi frågade om skola och fritid, trygghet och hälsa, att bli lyssnad på av vuxna, möjligheter att påverka, synen på framtiden och också vad de själva skulle vilja ändra på om de var politiker. Många av citaten i rapporten kommer från dessa samtal. Inför fokusgruppsträffarna informerades samtliga deltagare om syftet, att svaren skulle anonymiseras och att de kunde delta på det sätt som var bekvämt för dem och att det fanns möjlighet att dra sig ur när som helst. Deras ordinarie ledare var också med på träffen. Citaten som delas i denna rapport är värdefulla eftersom de ger oss exempel på barn och ungas erfarenheter, åsikter och tankar som finns bakom siffrorna. De ska däremot inte ses som vad alla barn och unga generellt tycker och tänker. Citaten har inte heller analyserats med någon specifik vetenskaplig metod. Men citaten ger oss insikter, viktig kunskap och en djupare förståelse för de här barnens och de här ungas levnadsvillkor.

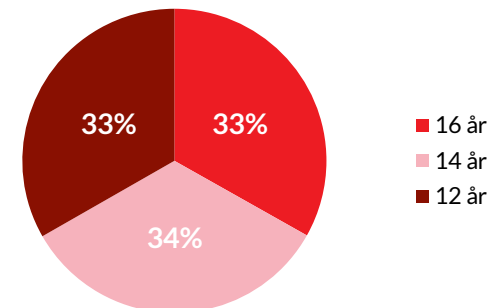
LÄSANVISNINGAR

För att göra materialet mer överskådligt har de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna tagits fram, i syfte att belysa frågor där vi ser att mer behöver göras för att tillgodose barns rättigheter. Viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i diagrammen för att synliggöra det som sticker ut. Observera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten, det handlar då om enstaka procent. Längst bak i den nationella rapporten finns en bilaga som redovisar samtliga resultat utifrån ålder och kön. Citaten i rapporten kommer från fokusgrupperna samt från barn och ungas svar på den öppna frågan i enkäten om vad de tycker att politiker borde fokusera på under valåret.

Könsfördelning bland de svarande

Åldersfördelning bland de svarande

REFERENSER

1. Statens personadressregister. 2022. Om SPAR. <https://www.statenspersonadressregister.se/master/start/om-spar> (Hämtad 2022-04-26).
2. SCB. 2022. DeSO – Demografiska statistikområden. <https://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/deso---demografiska-statistikomraden> (Hämtad 2022-05-16).
3. SCB. 2022. Att mäta fattigdom. <https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Att-mata-fattigdom/> (Hämtad 2022-05-16)
4. Rädda Barnen. 2022. Barnfattigdom i Sverige. <https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/arbetar-med-barn/barnfattigdom/> (Hämtad 2022-05-16).
5. Delmos. 2022. Segregationsbarometern – Ett digitalt verktyg från Delmos <https://segregationsbarometern.delmos.se/> (2022-05-16).
6. SCB. 2022. Antal personer med utländsk eller svensk bakgrund (grov indelning) efter region, ålder och kön. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101Q/UtlSv-BakGroV/table/tableViewLayout1/?loadedQueryId=124935&timeType=from&timeValue=2020 (Hämtad 2022-05-16).
7. SCB. 2022. Familjetyp för hemmaboende barn och unga 0-21 år efter kön, ålder, familjetyp, utländsk/svensk bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå. https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_LE_LE0102_LE0102B/LE0102T17/table/tableViewLayout1/?loadedQueryId=124934&timeType=from&timeValue=2020 (Hämtad 2022-05-16). •

RAPPORTER FÖR LÄN OCH KOMMUNER

Barn i 263 kommuner från alla 21 län har svarat på frågor i Ung röst 2022.
Nedan redovisas de län och kommuner som har egna rapporter.

LÄN

Blekinge
Dalarna
Gotland
Gävleborg
Halland
Jämtland
Jönköping
Kalmar
Kronoberg
Norrbotten
Skåne
Stockholm
Södermanland
Uppsala
Värmland
Västerbotten
Västmanland
Västra Götaland
Örebro

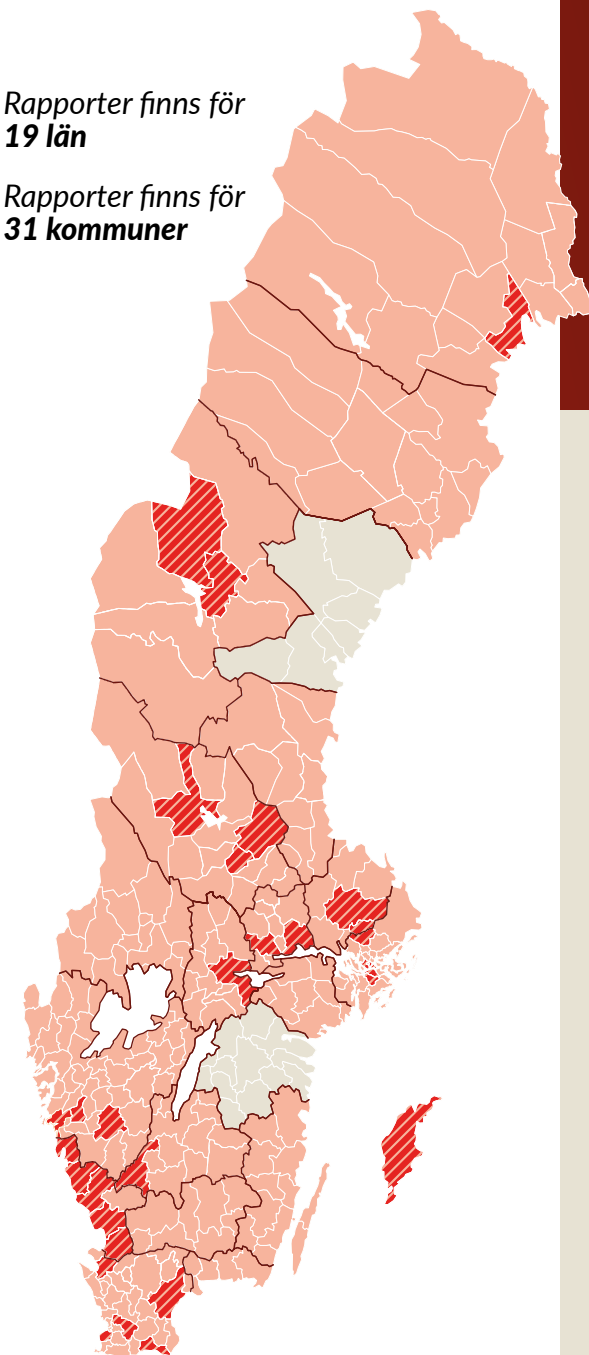
KOMMUNER

Borlänge
Borås
Falkenberg
Falun
Gislaved
Gotland
Göteborg
Halmstad
Huddinge
Knivsta
Kristianstad
Krokoms
Kungsbacka
Köping
Laholm
Lerum
Luleå
Lund
Malmö

Mora
Sigtuna
Solna
Stockholm
Sundbyberg
Uppsala
Varberg
Västerås
Ystad
Ängelholm
Örebro
Östersund

Rapporter finns för
19 län

Rapporter finns för
31 kommuner

RESULTAT
INFLYTANDE
OCH DELAKTIGHET

SAMMANFATTNING INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET

Här redovisas svar på frågor om barns syn på inflytande och delaktighet. Frågorna handlar om kunskap om barnkonventionen, vilka möjligheter barn ser att de har att påverka samhället och vad de skulle vilja vara med och påverka, samt om klimatfrågor. Vi har också frågat vad barn tycker att politiker bör fokusera på under valåret 2022.

Av alla barn har nästan åtta av tio hört talas om barnkonventionen. De yngre barnen, 12-åringarna, har högre kännedom och har också i störst grad arbetat med barnkonventionen och/eller barns rättigheter i skolan. En större andel av de 12-åringarna, cirka hälften, har jobbat med barnkonventionen i skolan senaste året jämfört med cirka var tredje 14- och 16-åring.

Två av tre barn tror att politiker sällan eller aldrig lyssnar på barns åsikter. Tilliten till att politiker lyssnar på barn och ungas röster sjunker tydligt med åldern. Bland 12-åringar tror fyra av tio att politiker lyssnar på barns åsikter, bland 14-åringar tre av tio och bland 16-åringar endast två av tio.

Runt sex av tio barn svarar att de det senaste året fått vara med och tycka till och påverka i skolan och på aktiviteter i fritiden. Samtidigt svarar fyra av tio att de sällan eller aldrig fått vara med och påverka i skolan. När det kommer till att få påverka i området där man bor och att få påverka i sin kommun, svarar barn i betydligt lägre grad, 20 % respektive 15 % att de fått vara med och påverka/tycka till. En majoritet av barnen, 56 %, tycker inte att barn ska få rösta från 16 års ålder. Bland frågor som barn och unga vill vara med och tycka till om och påverka ser vi ett särskilt engagemang gällande lika rättigheter mellan killar och tjejer, mot rasism och för barns hälsa och välmående. På en öppen fråga om vad politiker bör fokusera på lyfter de flesta barn miljö och klimat samt skolan.

Drygt hälften av alla tillfrågade oroar sig för miljö- och klimatförändringar. Vi ser en skillnad i kön, där tjejer och de som varken identifierar sig som tjej eller kille är mer oroliga än killar. **Mer än hälften av alla barn tycker heller inte att politiker i Sverige gör tillräckligt för miljön och klimatet.** •

Artikel 12

ENLIGT BARNKONVENTIONEN HAR BARN RÄTT TILL INFLYTANDE

Barn har rätt att uttrycka sina åsikter i allt som berör dem, från enskilda frågor till större beslut i exempelvis en kommun. För att kunna göra det behöver barn få information om det som berör dem.

Beslutsfattare ska ta hänsyn till barnets åsikter utifrån ålder och mognad. Barn är de riktiga experterna i hur barnkonventionen följs i praktiken. Därför är det så viktigt att lyssna på dem när vi vill veta hur rättigheterna fungerar i vardagen. •

KUNSKAP OM BARNKONVENTIONEN

Inledningsvis ställde vi frågor om barns kunskap om barnkonventionen. Totalt svarar 77 % att de hört talas om barnkonventionen. Det är vanligare bland 12-åringar än bland 14- och 16-åringar att ha hört talas om barnkonventionen (diagram 1).

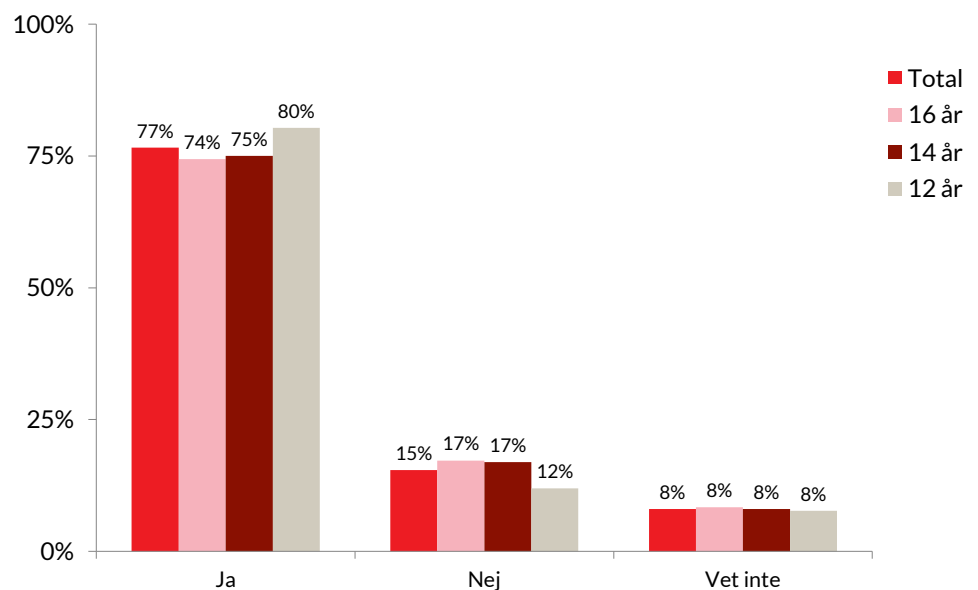
På frågan om barnen har arbetat med barnkonventionen och/eller barns rättigheter kunde vi se samma skillnad som vad gäller kunskap om barnkonventionen. 12-åringar har i betydligt högre grad arbetat med barnkonventionen jämfört med 14- och 16-åringar (diagram 2).

"Jag tycker att vi har lärt oss en del om barnkonventionen. Men när vi lär oss, brukar de avbryta och säga: Nu kan ni det här, nu gör vi något annat, tiden flyger. Så vi har inte lärt oss allt."

- Kille i fokusgrupp

1. Har du hört talas om barnkonventionen?

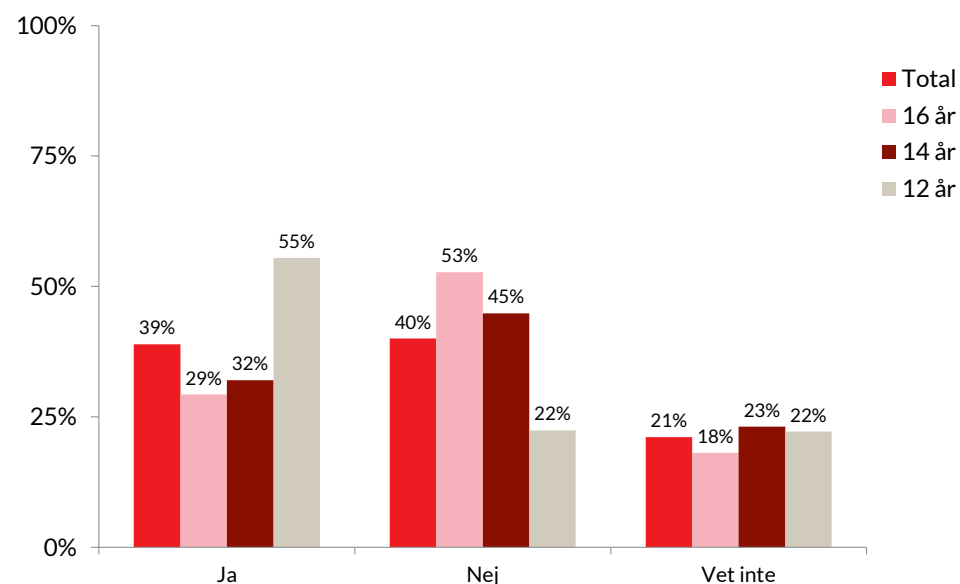
Per ålder

Antal svar: 7880

2. Har du på din skola under den här eller förra terminen arbetat med barnkonventionen/barns rättigheter?

Per ålder

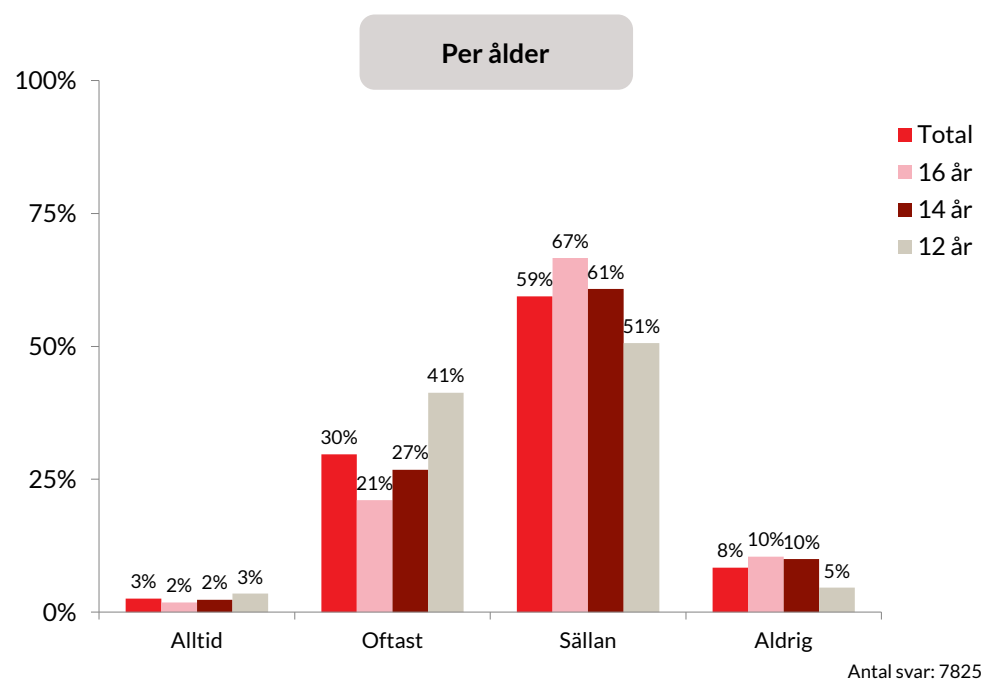

Antal svar: 7879

UPPLEVELSER AV INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET

På följande två sidor redovisas barns upplevelser av inflytande och delaktighet. En relativt hög andel, totalt 67 %, tror att politiker sällan eller aldrig lyssnar på barns åsikter. Här framgår att det finns skillnader utifrån ålder; 12-åringar svarar i högre grad än övriga att de oftast tror att politiker lyssnar på barns åsikter (diagram 3).

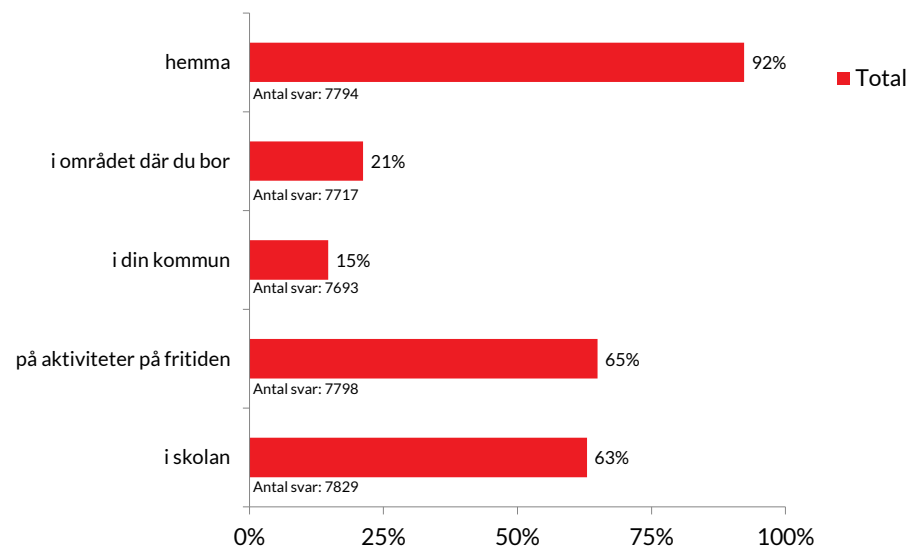
3. Tror du att politiker/de som bestämmer lyssnar på barns åsikter?

Barnen har även svarat på om de fått vara med och påverka sådant som är viktigt för dem hemma, i området där de bor, i kommunen, i aktiviteter på fritiden och i skolan (diagram 4). Totalt sett ser vi att en hög andel, 92 %, får påverka viktiga saker hemma. En majoritet uppger att de får vara med och tycka till i skolan och på aktiviteter på fritiden. Andelen som anser att de får påverka i kommunen och området där de bor är klart lägre, 15 % respektive 21 %.

När det kommer till de barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille uppger en större andel, 17 %, jämfört med killar och tjejer, 8 % respektive 7 %, att de sällan eller aldrig får vara med och påverka sådant som är viktigt för dem i hemmet.

4. Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig...? Diagrammet redovisar andel alltid + oftast

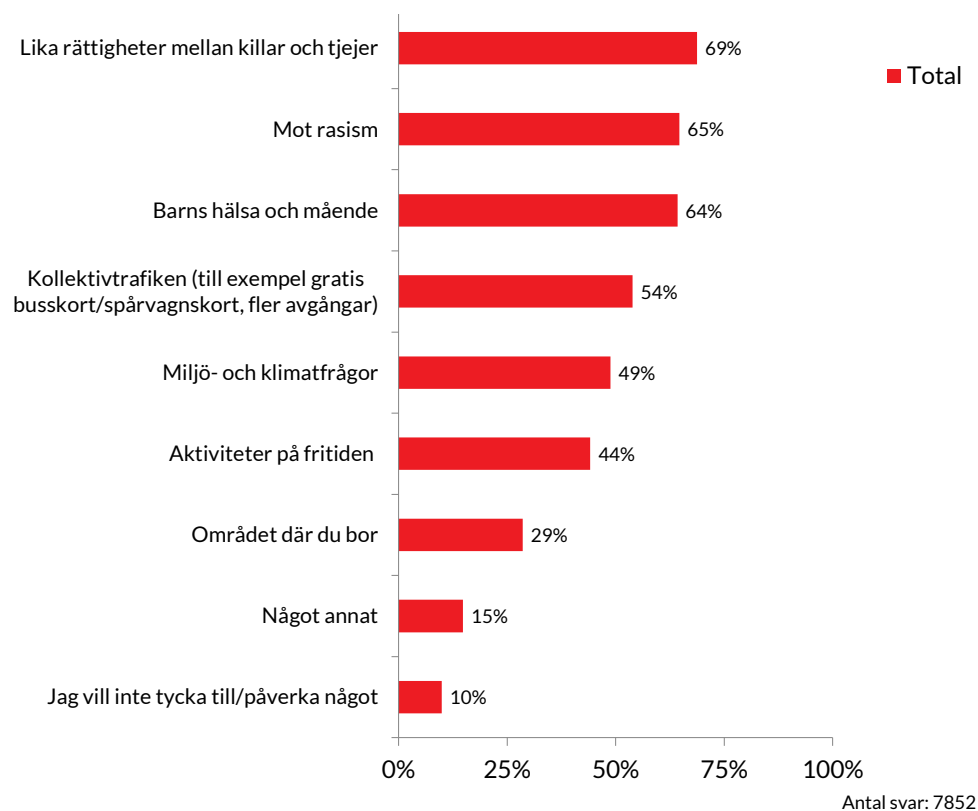

I en flervalsfråga fick barn och unga ta ställning till vilka frågor de vill vara med och påverka, med möjlighet att välja flera alternativ (diagram 5). Flest, 69 %, svarar att de vill påverka för lika rättigheter mellan tjejer och killar, 65 % vill påverka i frågor mot rasism och 64 % vill påverka barns hälsa och mående.

Den fråga som flest barn, oavsett könsidentitet, vill vara med och påverka är för lika rättigheter mellan killar och tjejer. Betydligt lägre andel killar, 55 %, har dock svarat detta jämfört med tjejer, 81 %. Av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille vill 75 % påverka för lika rättigheter mellan killar och tjejer. I den gruppen ser vi samtidigt att en större andel,

31 % jämfört med 15 % bland alla barn och unga, har svarat att de vill påverka något annat. Vi ser även att en större andel killar jämfört med tjejer inte vill vara med och tycka till om/påverka något. 14 % av killarna svarar att de inte vill påverka i någon av dessa frågor jämfört med 6 % av tjejerna.

5. Vilka saker skulle du vilja vara med och tycka till om/påverka?

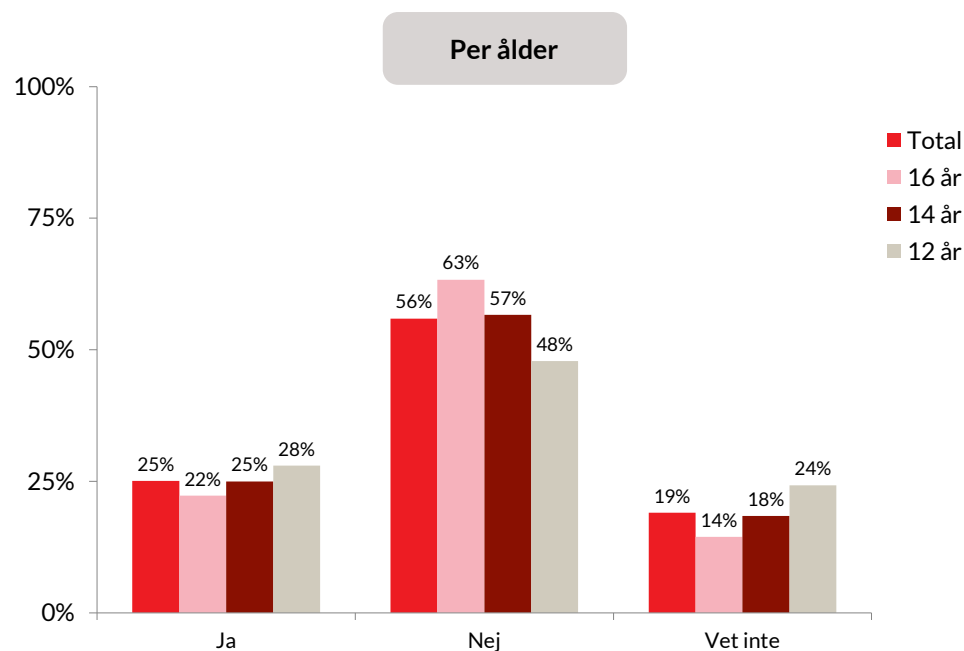
"Ungdomar ska vara med och påverka. Vi vet ju vad som är bäst för oss. Och inte bara låta de vuxna påverka. Ingen kan veta vad som är bäst för mig, eller bäst för han. Jag tycker att vi själva ska få berätta vad som är bäst för oss och ta våra egna beslut. Man ska ge oss en chans i alla fall."

- Kille i fokusgrupp

ATT FÅ RÖSTA FRÅN 16 ÅRS ÅLDER

Att få rösta i allmänna val är ingen rättighet för barn enligt barnkonventionen. Däremot har det under flera år förts diskussion i Sverige om sänkt rösträttsålder och lagts fram förslag om att barn ska få rösta från 16 års ålder i val till kommun och region. Rädda Barnen ville därför veta vad barn själva tycker om detta (diagram 6). Totalt svarar 25 % att de tycker att barn borde få rösta från 16 års ålder. 16-åringarna är den grupp som i högst grad inte tycker att barn borde få rösta från 16 års ålder. Vi ser också skillnader utifrån var barn bor; barn som bor på landsbygden eller i tätorter svarar i högre grad än barn som bor i en centralort eller stad att barn ska få rösta från 16 års ålder.

6. Tycker du att barn borde få rösta från 16 års ålder?

Antal svar: 7878

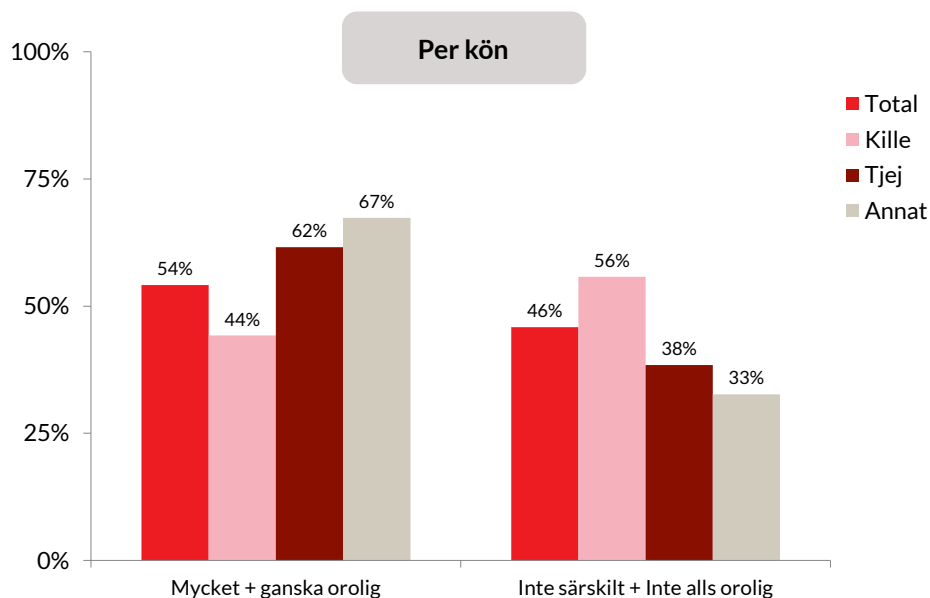
*"Att växla ord med en politiker hade kanske fått mig eller honom att tänka på ett annat sätt."
- Kille i fokusgrupp*

BARN S ORO ÖVER MILJÖ- OCH KLIMATFÖRÄNDRINGAR

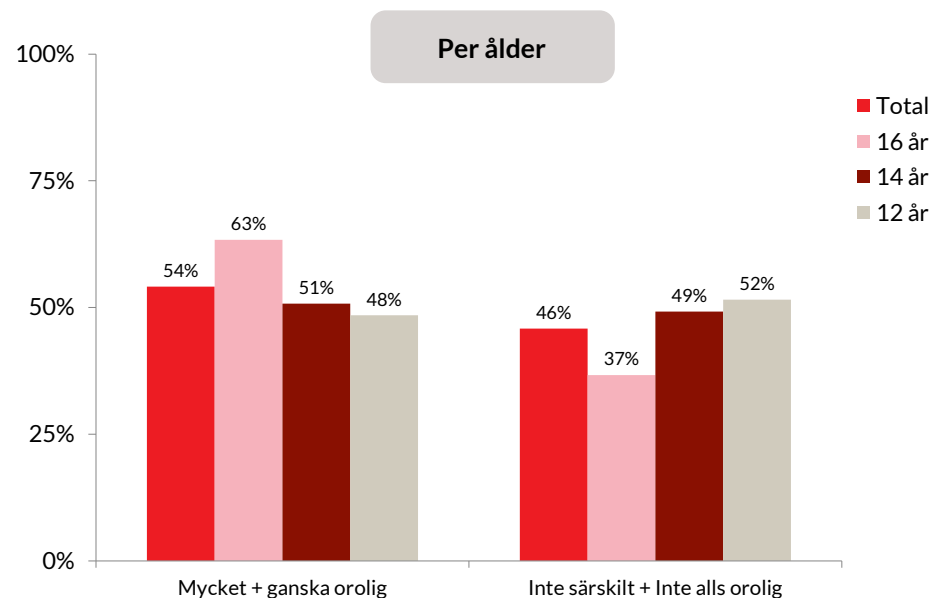
Barn och unga har även tagit ställning till två frågor som rör miljö och klimat. Totalt svarar 54 % att de är mycket eller ganska oroliga för miljö- och klimatförändringarna i världen idag (diagram 7). Här framgår att det finns en tydlig skillnad utifrån kön; 62 % av tjejer och 67 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille uppger att de är mycket eller ganska oroliga. Motsvarande siffra bland killar är 44 %. Även utifrån ålder finns skillnader – 16-åringar oroar sig i högre grad jämfört med de yngre åldersgrupperna.

7. Hur orolig är du över miljö- och klimatförändringarna i världen idag?

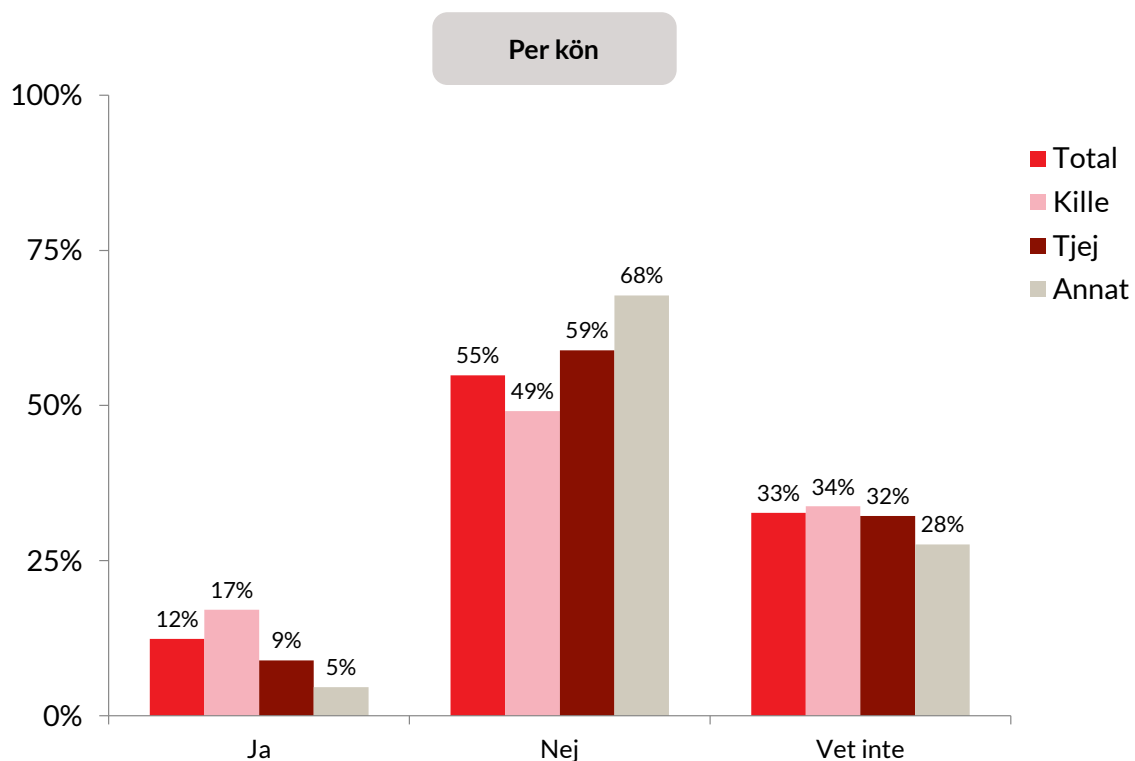
Antal svar: 7403

Antal svar: 7442

På frågan om politiker/de som bestämmer i Sverige gör tillräckligt för miljön och klimatet svarar endast 12 % av barnen ja. Sett till kön svarar större andel killar att politiker gör tillräckligt för miljön och klimatet, 17 %, jämfört med 9 % av tjejerna och 5 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille.

8. Tycker du att politiker/de som bestämmer i Sverige gör tillräckligt för miljön och klimatet?

Antal svar: 7422

"Jag har realised hur mycket den äldre generationen har ställt till det för oss. Hur mycket som kommer påverka oss, hur mycket vi kommer behöva göra och alla val på grund av det dom har gjort. Dom flyttar fram allting så vi kommer behöva deala med det här."

- Tjej i fokusgrupp

BARN OCH UNGAS RÖSTER TILL POLITIKER

I politiken tenderar barns röster att inte höras alls. Därför har vi, i en öppen fråga i Ung röst, frågat vad barn tycker att politiker borde fokusera på under valåret. Citaten i det här avsnittet kommer från ett urval av de nära 6 000 barn och unga som valt att svara på den frågan.

Den övergripande bild som ges här bygger på de ord som nationellt förekommer flest antal gånger i enkätsvaren. Genom att räkna ord ser vi tydligt att vissa frågor återkommer oavsett ålder, kön och bostadsort.

De frågor som överlägset flest barn vill att politiker ska fokusera på är miljö, klimat och skolan. Cirka 2 700 barn nämner miljö och/eller klimat i sina svar. Drygt 1 000 barn nämner skola, skolor eller skolmat.

Citaten som presenteras i denna rapport ska dock inte ses som representativa för vad barn och unga tycker utan som exempel. Barn och unga har precis som vuxna olika åsikter. En djupare analys av svaren återstår att göra, men ryms inte inom ramen för denna rapport. •

*"Fler bussar ute i byarna utanför stan."
- Tjej, 14 år*

*"Klimatfrågor är det som jag och flera andra tycker är viktigast nu."
- Kille, 16 år*

*"Invandringsfrågan... Hur dom ska kunna förbättra det svenska samhället genom att satsa på dom utsatta områdena och inte bara 'sopa problemen under mattan'. Att faktiskt våga ta tag i problemen och göra något åt saken."
- Kille, 16 år*

"Jag tycker politikerna borde fokusera mer på rättigheter mellan kvinnor och män och att stoppa rasismen som pågår i skolan och i samhället."

- Tjej, 12 år

"Fokusera mer på sådana saker som rasism, homofobi och prata mer om ångest och depression bland barn och ungdomar och förklara att det är jobbigt i perioder men det finns hjälp."

- Tjej, 12 år

"Förändra konceptet skola så det passar alla. Många blir hemmasittare idag pga att de inte klarar att vistas i skolmiljön med alla krav mm. När en vuxen drabbas liknande, kallas det utbränd."

- Ungdom, 16 år

"Lyssna på barns problem."

- Tjej, 14 år

"Jag tycker att de borde hjälpa invandrarna mer med sin vistelse och sina jobb."

- Kille, 14 år

"Migrationspolitiken måste vara mycket snällare mot invandrare."

- Kille, 16 år

"Hårdare straff mot kriminella."

- Kille, 12 år

"Öka straffen för brott - särskilt gängkriminalitet och våld mot kvinnor."

- Tjej, 16 år

"Ungdomarnas psykiska ohälsa. Det är ett väldigt viktigt ämne som inte tas upp. Ungdomar som lider av psykisk ohälsa ska ha lättare tillgång till hjälp än vad det är nu. Oftast behöver man vänta i kö för att få hjälp, kön kan vara upp till 1 år! Vilket absolut inte är okej!"

- Ungdom, 12 år

"Ingen förstår hur höga krav vi ungdomar har nu i skolan. Alla säger bara att vi är lata. Men prova lev vårt liv i en vecka. Då kanske du förstår hur höga krav och hög press och ansvar vi har på oss."

- Tjej, 14 år

"Sänka bensinpriset så mamma kan tanka bilen så hon kan hämta oss samt skjutsa."

- Tjej, 14 år

RESULTAT

SKOLA OCH FRITID

SAMMANFATTNING SKOLA OCH FRITID

Här redovisas svar på frågor om barns upplevelser av stöd och utsatthet i skolan och på fritiden. Bland annat handlar frågorna om vilken hjälp barn får i skolan, om otrygghet och kränkningar samt om möjligheter och hinder för att delta i fritidsaktiviteter. Svaren visar att majoriteten av barnen har det relativt bra både i skolan och på fritiden. Men det finns en särskild utsatthet hos vissa grupper barn utifrån bland annat kön/könsöverskridande identitet, boendeområdets socioekonomiska förutsättningar och utifrån om barn har svensk eller utländsk bakgrund.

De allra flesta barn svarar att de får den hjälp de behöver i skolan för att klara sina uppgifter. **Men vart tionde barn får aldrig eller sällan den hjälp de behöver i skolan.** Vi ser också att **barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar svarar att de mer sällan får hjälp med läxor** än barn som bor i områden med blandade eller goda socioekonomiska förutsättningar. På frågan om var man oftast får hjälp med läxor svarar 70 % av barnen i hemmet. I områden med socioekonomiska utmaningar svarar däremot bara drygt hälften, 56 %, att de brukar få hjälp med läxorna hemma. När de får hjälp är det i större utsträckning i skolan.

Vad gäller utsatthet för mobbning och otrygga situationer i skolan uppger en majoritet av barnen att de varit med om att de blivit kallade för elaka saker eller blivit retade, alltså varit med om kränkningar. **Vart femte barn svarar att de blivit retade upprepade gånger.**

Vi ser också att **drygt en fjärdedel, 27 %, av tjejerna har utsatts för sexuella trakasserier i skolan en eller flera gånger.** Av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille har **38 % behandlats illa i skolan utifrån sexualitet och 27 % utifrån könsöverskridande identitet.** I frågor om erfarenhet av att bli illa behandlade utifrån olika diskrimineringsgrunder ser vi också att barn med utländsk bakgrund är särskilt utsatta. **Vart fjärde barn med utländsk bakgrund uppger att de blivit illa behandlade i skolan på grund av hudfärg, etnicitet eller religion.** 12-åringar svarar i högre grad än 14- och 16-åringar att de behandlats illa i skolan på grund av sin ålder. Liknande mönster av att bli illa behandlad ser vi på fritiden men en lägre andel svarar att de utsatts på fritiden jämfört med i skolan.

När det gäller hinder för att delta i fritidsaktiviteter framgår det att **barn med utländsk bakgrund och barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i högre grad fått avstå en fritidsaktivitet för att familjen inte haft råd.** Vi ser också skillnader utifrån familjetyp, där de som bor hos enbart en förälder, hos släktingar eller i familjehem i högre grad svarat att de måste avstå aktiviteter på grund av ekonomi. **Vart sjätte barn på landsbygden, vart sjätte barn med utländsk bakgrund och vart sjätte barn som bor mest hos en förälder svarar att de inte kunnat delta i en aktivitet för att de inte kunnat ta sig dit.** •

Artikel 28, 29 och 31

ENLIGT BARNKONVENTIONEN HAR BARN RÄTT TILL UTBILDNING OCH FRITID

Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till en likvärdig, obligatorisk och gratis grundutbildning. Den ska utveckla barnets fulla förmåga och respekt för mänskliga rättigheter.

Barn har också rätt till en meningsfull fritid som exempelvis vila, lek samt kulturella och konstnärliga aktiviteter. FN:s barnrättskommitté har lyft hur viktigt det är att barnet själv får styra över sin fritid och ha möjlighet att utveckla sina färdigheter genom eget upptäckande. •

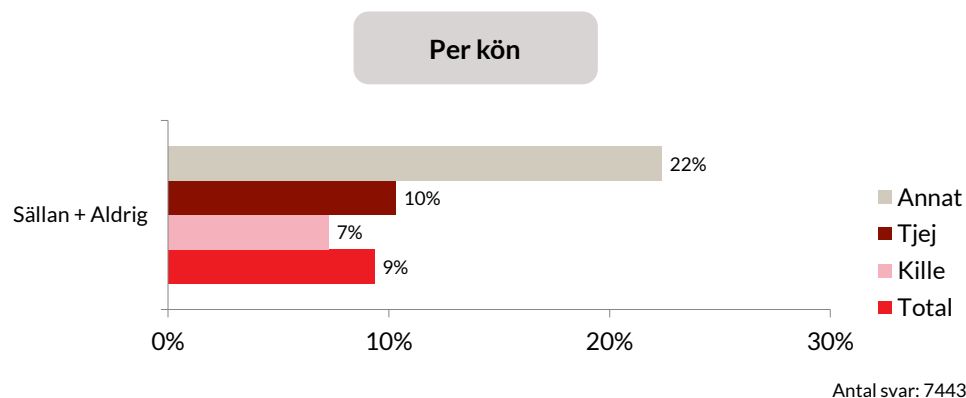
”Det finns för många normer kring hur du ska vara, hur du ser ut, vad du ska göra, och hur du ska göra det. Man kan inte vara sig själv utan att vara kritiserad”
– Kille i fokusgrupp

HJÄLP OCH STÖD MED SKOLARBETE

Här redovisas svar på frågor om hjälp och stöd i skolan och om förutsättningar att göra sina läxor. Totalt ser vi att ett av tio barn inte får den hjälp de behöver i skolan för att klara sina uppgifter. I en jämförelse utifrån kön framgår att 22 % av barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille, svarar att de sällan eller aldrig får den hjälp de behöver. För killar är motsvarande siffra 7 % och för tjejer 10 % (diagram 9).

"Om jag till exempel ber om hjälp med matte, då kanske jag blir stämplad att okej, han är dum, han kan inte matte."
- **Kille i fokusgrupp**

9. Får du den hjälp du behöver i skolan för att klara dina uppgifter?

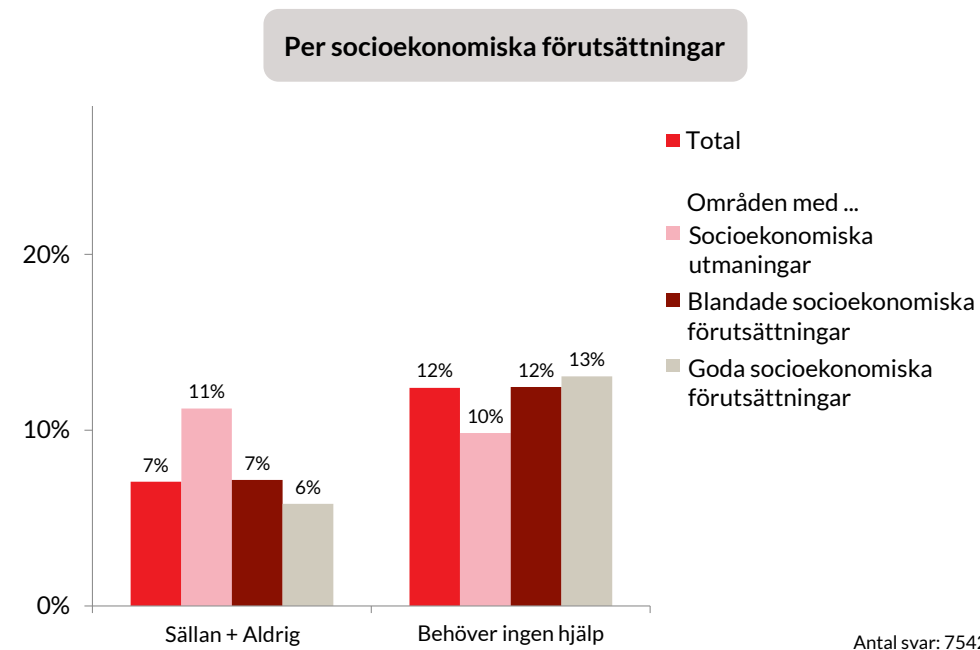
Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid" eller "oftast".

När det kommer till läxor svarar totalt 7 % av barnen att de sällan eller aldrig får den hjälp de behöver med sina läxor. Barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar svarar i högre grad än barn i andra områden att de sällan eller aldrig får den hjälp de behöver med sina läxor (diagram 10).

"Vi får inte tillräckligt med hjälp av vissa lärare. Hon säger istället gå och hjälp dig själv."
- **Tjej i fokusgrupp**

På frågan om var barn oftast får hjälp med

10. Får du den hjälp du behöver med dina läxor?

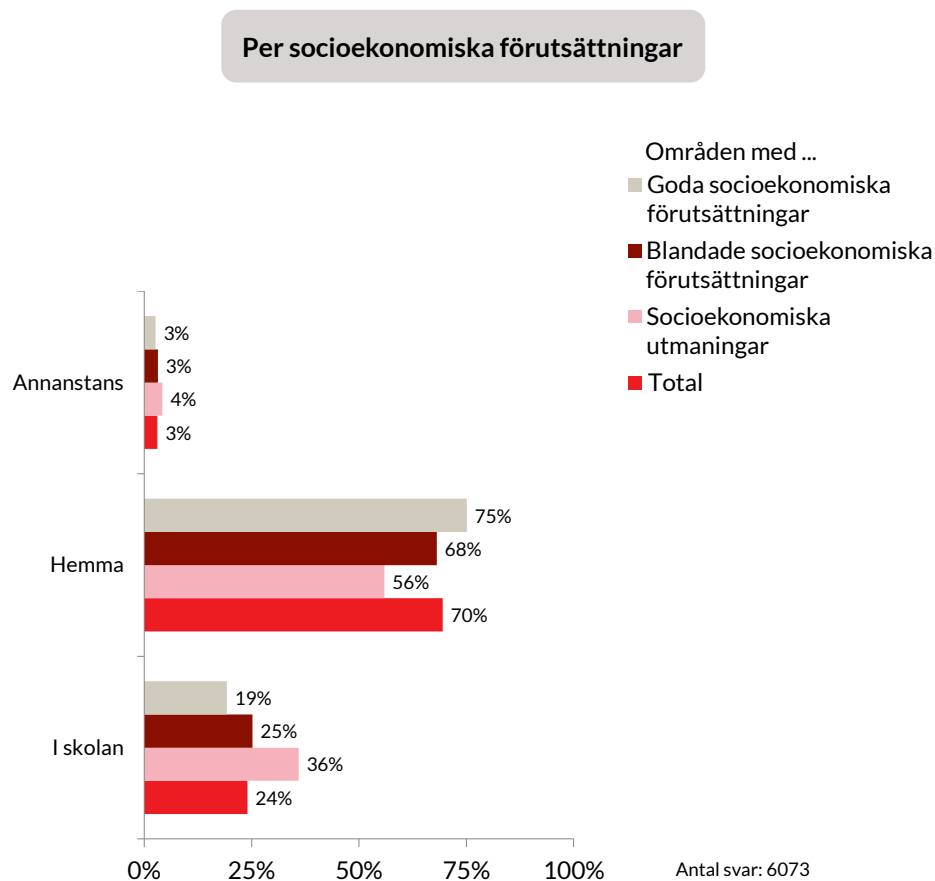

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid" eller "oftast".

läxorna svarar 70 % att de brukar få hjälp hemma, medan 24 % får hjälp i skolan och 3 % någon annanstans. I områden med socioekonomiska utmaningar svarar däremot bara drygt hälften att de brukar få hjälp med läxorna hemma (diagram 11). Betydligt fler barn, 75 %, får hjälp med läxorna hemma i områden med goda socioekonomiska förutsättningar jämfört med 56 % i områden med socioekonomiska utmaningar. I den sistnämnda gruppen svarar större andel att de i stället får hjälp i skolan.

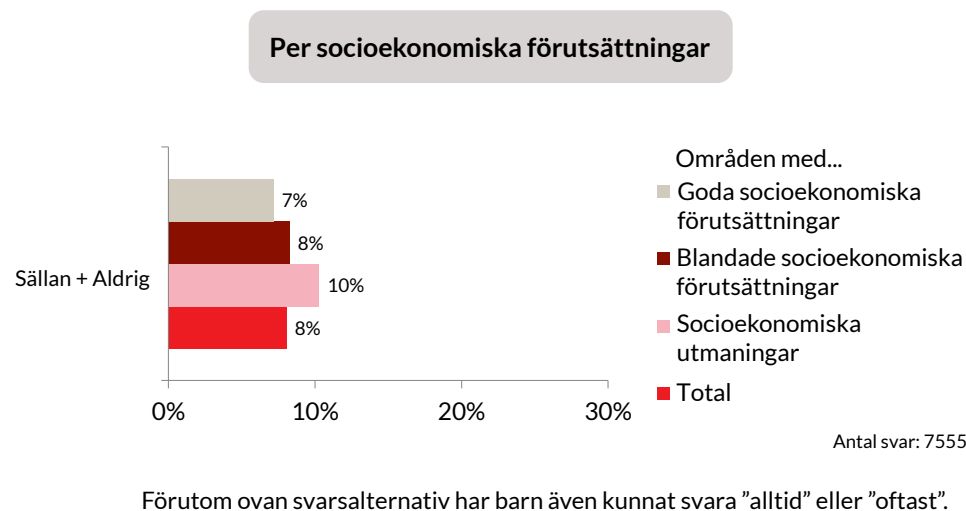
På frågan om barn har någon lugn och avskild plats hemma att göra sina

11. Om du får hjälp med läxorna, var får du oftast hjälp?

läxor på ser vi att närmare vart tionde barn inte har det (diagram 12). När vi tittar på olika bakgrundsfaktorer ser vi inga nämnvärda skillnader.

12. Har du någon lugn och avskild plats hemma att göra dina läxor på?

UTSATTHET I SKOLAN

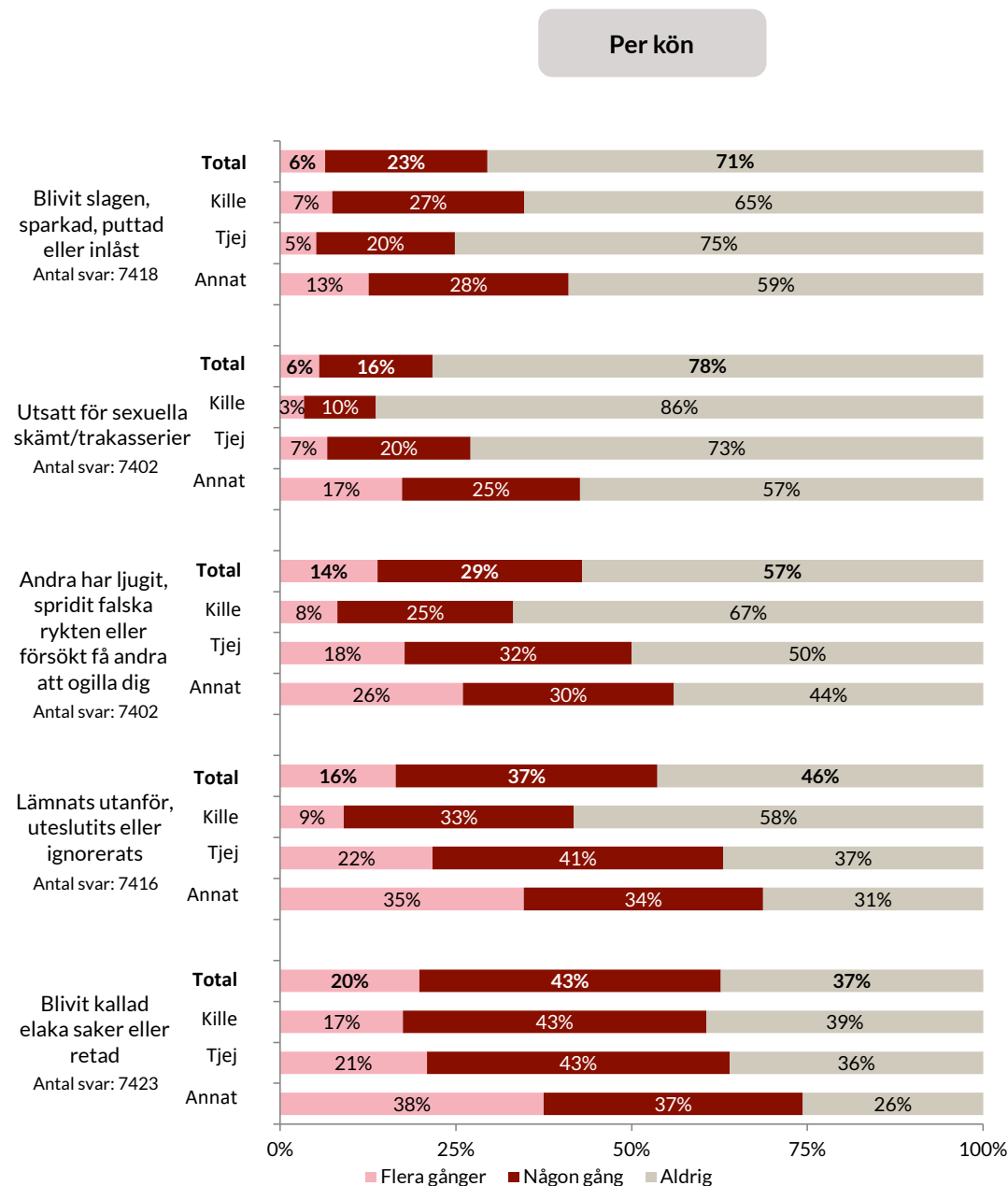
Här redovisas barns upplevelser av kränkningar och otrygga situationer i skolan. Totalt svarar en majoritet, nästan två tredjedelar, att de har varit med om kränkningar i skolan, som att ha blivit kallade elaka saker eller blivit retade. Utifrån svaren är det tydligt att många barn är utsatta för detta på olika sätt (diagram 13).

Nästan en tredjedel, 29 %, av samtliga barn har utsatts för våld i skolan, detta i form av att ha blivit slagen, sparkad, puttad eller inlåst. Störst är utsattheten bland killar och de som identifierar sig som annat än tjej eller kille. Utifrån socioekonomiska förutsättningar ser vi vissa skillnader i andelen som utsatts för någon form av våld: 6 % i områden med goda socioekonomiska förutsättningar jämfört med 9 % i områden med socioekonomiska utmaningar.

27 % av alla tjejer svarar att de har utsatts för sexuella skämt/trakasserier i skolan och utsattheten visar sig stiga med åldern. Bland 16-åriga tjejer uppgår 38 % att de har utsatts för detta i skolan. 42 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille uppgår att de utsatts för sexuella skämt/trakasserier i skolan.

Vi ser att barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille är särskilt utsatta för samtliga former av kränkningar, våld och trakasserier. Majoriteten av dem svarar att de upplevt kränkningar. Den gruppen, liksom tjejer, har i högre grad än killar utsatts för att ha lämnats utanför, uteslutits eller ignorerats. De har också oftare erfarenhet av att andra har ljugit, spridit falska rykten eller försökt få andra att tycka illa om dem.

13. Har något av detta hänt dig i skolan?

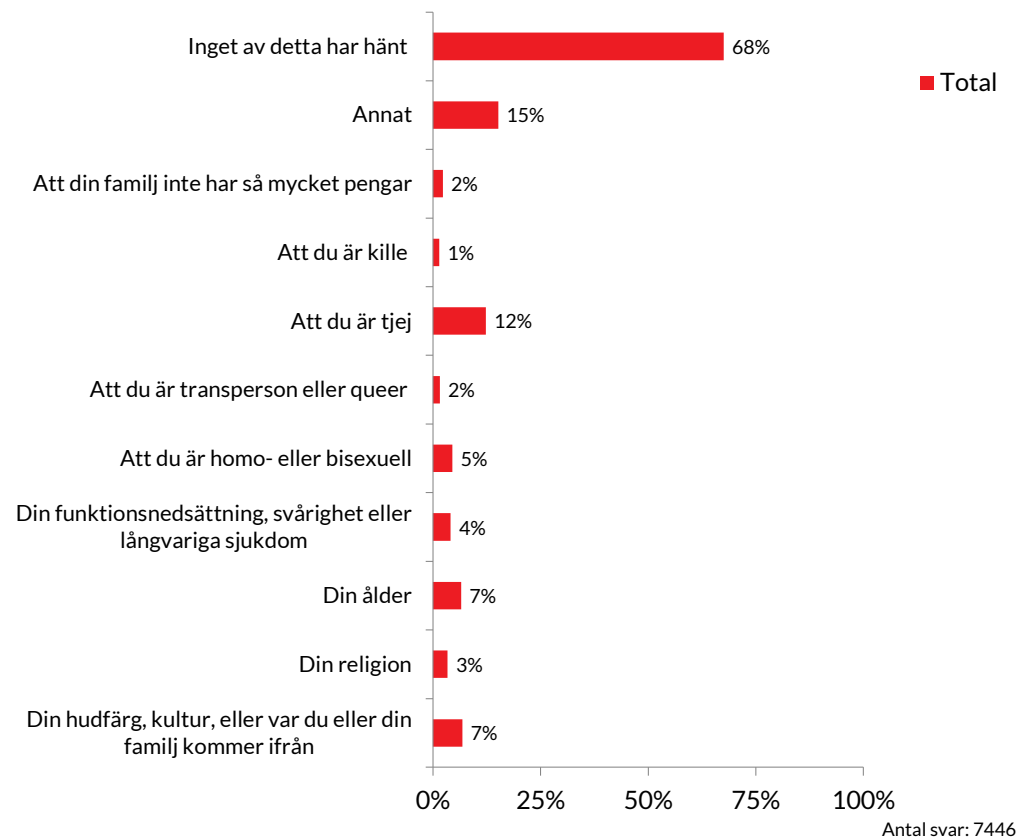
Vi har även frågat barn om de varit med om att någon i skolan sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dem illa utifrån diskrimineringsgrunderna i den svenska diskrimineringslagstiftningen. Vi har också lagt till ett svarsalternativ utifrån familjens ekonomiska förhållanden ” Att din familj inte har så mycket pengar ” vilket också finns som en diskrimineringsgrund i artikel 2 i barnkonventionen (diagram 14). Totalt svarar 26 % att de har blivit illa behandlade utifrån någon av diskrimineringsgrunderna. Här ser vi vissa skillnader utifrån bakgrund, kön och ålder. De flesta som blivit utsatta svarar att de blivit det på grund av att de är tjejer, på grund av sin ålder eller på grund av sin hudfärg eller etniska tillhörighet.

Bland barn med utländsk bakgrund svarar 25 % att de behandlats illa på grund av sin religion, hudfärg, kultur, eller var man själv eller familjen kommer ifrån. Bland barn med svensk bakgrund är denna andel 4 % (diagram 14a).

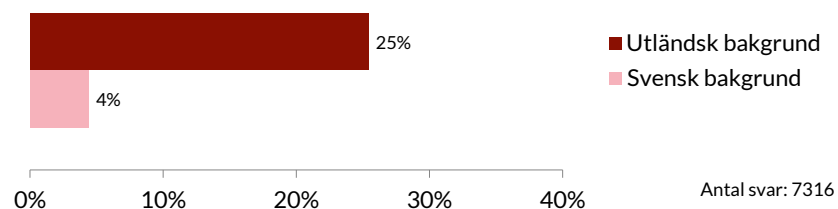
En femtedel av tjejerna, 21 %, svarar att de har blivit illa behandlade för att de är tjejer. 38 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille svarar att de behandlats illa på grund av att de är homo- eller bisexuella och 27 % på grund av att de är trans/queer.

”Många gånger har lärare sett när vi blir behandlade orättvist. Lärarna ser men de gör ändå inget åt saken.”
- Tjej i fokusgrupp

14. Har du det här året varit med om att någon i skolan sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dig illa som har att göra med... (flera svar möjliga)

14a. Samma fråga som ovan. Erfarenhet av att ha blivit diskriminerad i skolan utifrån religion, hudfärg, kultur eller var du själv eller familjen kommer ifrån

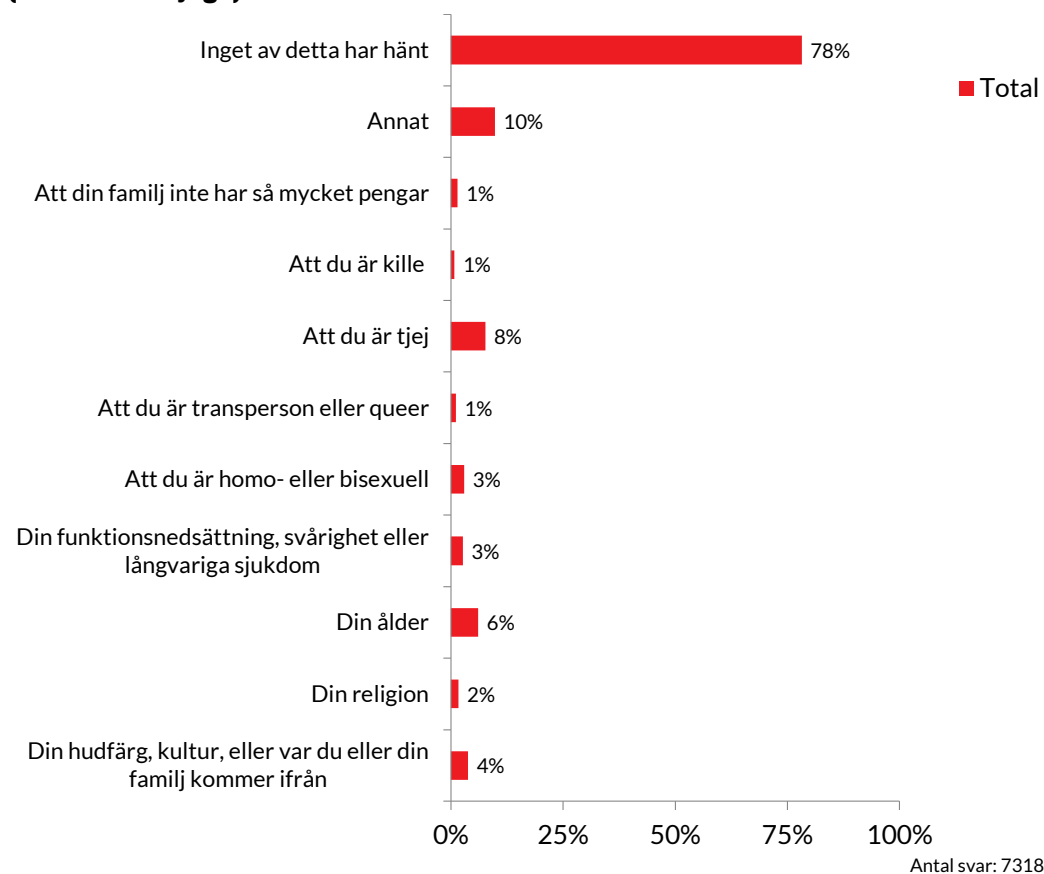
UTSATTHET PÅ FRITIDEN

Vi har också frågat barn om de på sin fritid varit med om att någon sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dem illa utifrån samma diskrimineringsgrunder som vi frågade om i skolan (diagram 15). Överlag ser vi en lägre utsatthet på fritiden kopplat till diskrimineringsgrunderna jämfört med i skolan. En stor majoritet, 78 %, uppger att de inte har utsatts på fritiden.

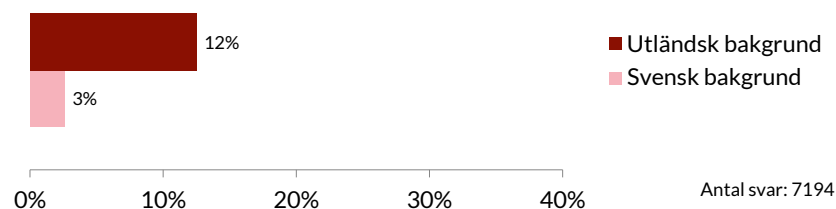
På frågan om utsatthet på fritiden finns det dock liknande skillnader utifrån bakgrund, kön och ålder som i frågan om utsatthet i skolan. 12 % av barn med utländsk bakgrund svarar att de har blivit behandlade illa på grund av hudfärg, kultur eller var de eller deras familj kommer ifrån, jämfört med 3 % av barn med svensk bakgrund.

Bland tjejer svarar 13 % att de blivit dåligt behandlade på fritiden för att de är tjejer. Vi ser också att de som identifierar sig som annat än tjej eller kille i stor utsträckning, 27 %, upplever att de har behandlats illa på fritiden på grund av att de är homo- eller bisexuella, medan 24 % svarar att de har behandlats illa för att de är trans/queer.

15. Har du det här året varit med om att någon på **fritiden** sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dig illa som har att göra med... (flera svar möjliga)

15a. Samma fråga som ovan. Erfarenhet av att ha blivit diskriminerad på fritiden utifrån religion, hudfärg, kultur eller var man själv eller familjen kommer ifrån

HINDER FÖR FRITIDSAKTIVITETER

Barn har enligt barnkonventionen rätt till en meningsfull fritid. Totalt svarar 4 % av barnen att det har hänt att de inte kunnat delta i en fritidsaktivitet för att familjen inte har haft råd med till exempel träningskläder, medlemsavgifter, utrustning eller något annat (diagram 16).

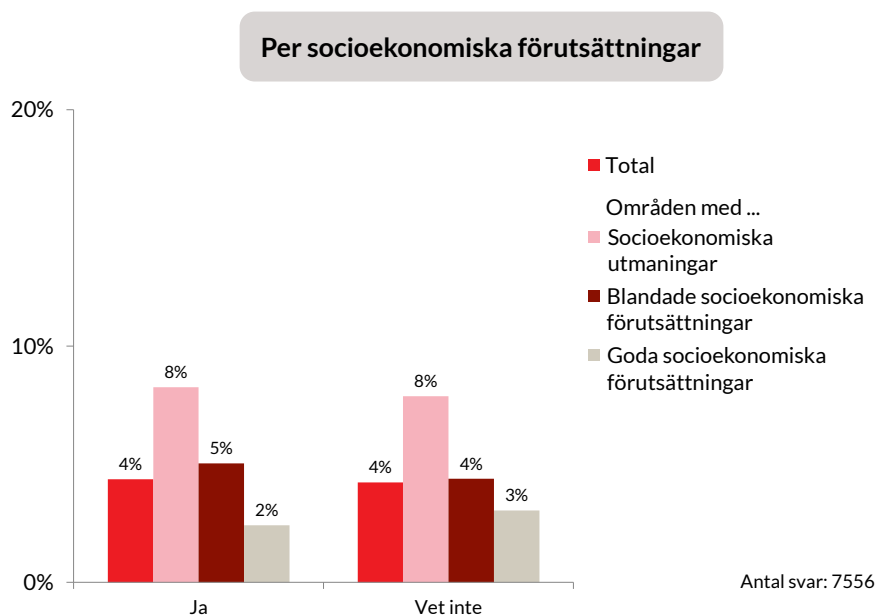
Vi ser stora skillnader utifrån socioekonomiska förutsättningar. Andelen barn i områden med socioekonomiska utmaningar som inte kunnat delta i en fritidsaktivitet är 8 %. Sammanslaget med de som svarat "vet inte" är andelen 16 %.

Barn med utländsk bakgrund har i högre grad än barn med svensk bakgrund inte kunnat delta i en fritidsaktivitet för att familjen inte har haft

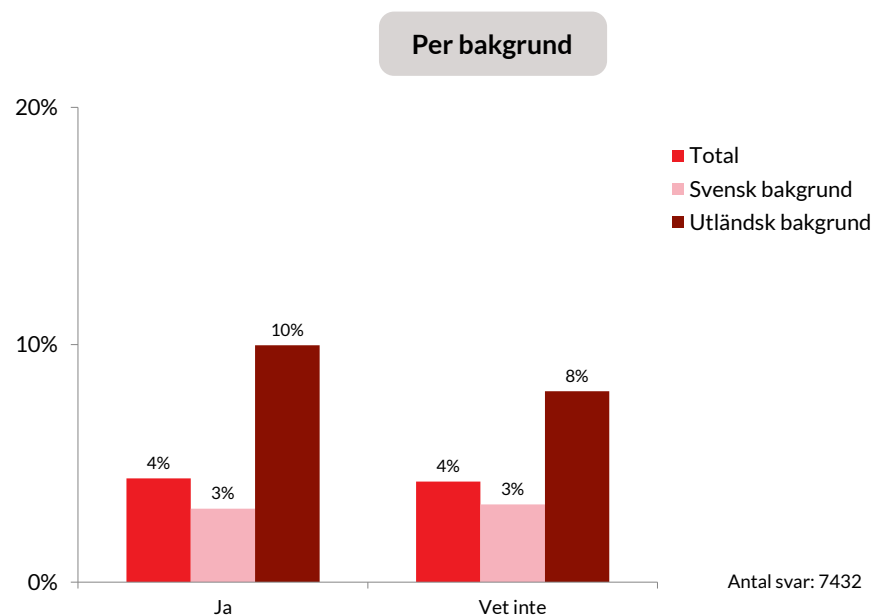
råd. Av barn med utländsk bakgrund har 10 % varit med om att de inte haft råd, jämfört med 3 % av barn med svensk bakgrund.

Ser vi till familjetyp finns även där skillnader. 9 % av barn som mestadels eller enbart bor med en ensamstående förälder har svarat att de inte har haft råd med en fritidsaktivitet. Bland barn som bor hos en släkting, i familjehem eller någon annanstans svarar 13 % att de inte kunnat delta i en fritidsaktivitet på grund av ekonomi. Bland de som på heltid eller växelvis bor hos två föräldrar svarar 4 % att de varit med om att de inte kunnat delta i en fritidsaktivitet.

16. Har det under det här året hänt att du inte har kunnat delta i någon fritidsaktivitet för att din familj inte haft råd med till exempel träningskläder, medlemsavgifter, utrustning eller något annat som behövs?

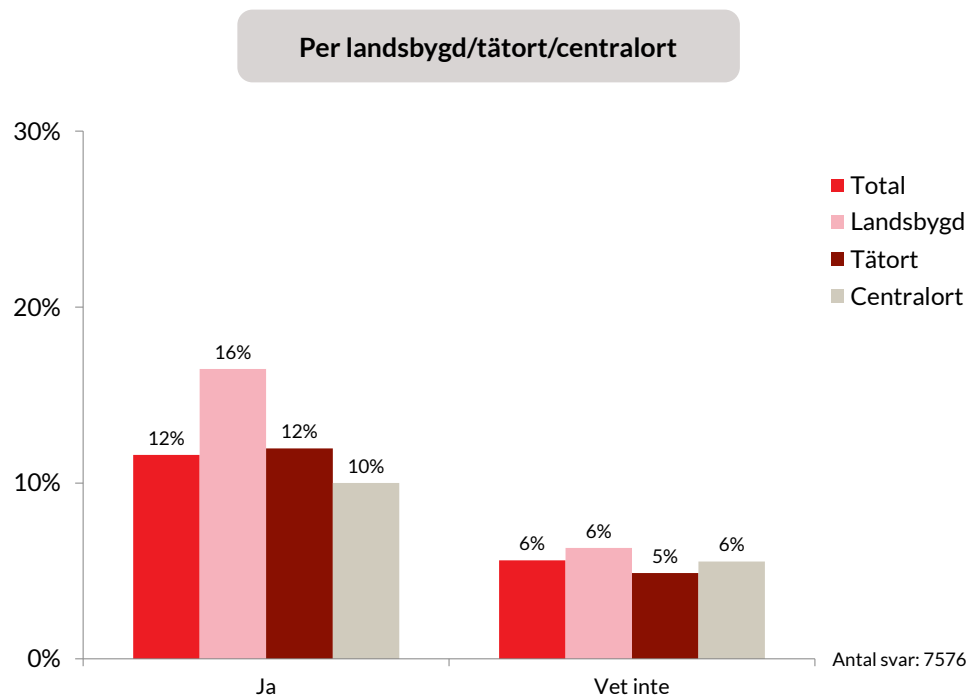
Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

Vi har också frågat barn om det hänt att de inte kunnat delta i en fritidsaktivitet för att de inte kunnat ta sig till den (diagram 17). Totalt har 12 % varit med om det. På landsbygden svarar nära vart sjätte barn, 16 %, att de inte kunnat ta sig till en aktivitet. Bland barn som bor mest eller bara med en förälder upplever också hinder i större grad, 18% har varit med om att de inte kunnat delta i en fritidsaktivitet, i jämförelse 10% av de som bor med båda sina föräldrar eller bor växelvis. Vi ser också skillnader i hur barn har svarat utifrån bakgrund, 17 % av de med utländsk bakgrund jämfört med 11 % av de med svensk bakgrund har haft svårt att ta sig till fritidsaktivitet.

17. Har det under det här året hänt att du inte kunnat delta i någon aktivitet på din fritid för att du inte kunnat ta dig till aktiviteten?

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

”Jag höll på med sport. Skolan kom i vägen och nu försöker jag igen för jag har fått kontroll över skolan /.../ Jag tycker det borde finnas aktiviteter närmare och vara lättare att få kontakt med.”

- Tjej i fokusgrupp

RESULTAT

TRYGGHET OCH HÄLSA

SAMMANFATTNING TRYGGHET OCH HÄLSA

Här redovisas frågor om barns upplevelser av trygghet och hälsa. Frågorna handlar bland annat om vad barn oroar sig för, om upplevelser av trygghet i bostadsområdet, om utsatthet i sociala medier och om barn vet vart de kan vända sig om de mår dåligt.

En stor majoritet, 84 %, uppger att de känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällarna. Tjejer och de som identifierar sig som annat än tjej eller kille känner sig dock i lägst grad trygga. **Dubbelt så stor andel barn och unga i områden med socioekonomiska utmaningar jämfört med barn i områden med goda socioekonomiska förutsättningar uppger att de sällan eller aldrig känner sig trygga på kvällarna.**

Var sjunde 16-åring har känt oro för att de själva, någon i familjen eller någon de känner ska utsättas för våld. **Nästan vart tionde barn med utländsk bakgrund oroar sig över att de själva, någon i familjen eller någon de känner ska bli utvisad.**

12 % av barnen har oroat sig för att familjens pengar inte ska räcka till det de behöver. Andelen barn med utländsk bakgrund är dubbelt så stor, 20 %, som barn med svensk bakgrund. Vi ser även att oron för familjens ekonomi är hög, 25%, bland barn som bor mestadels eller bara hos en förälder. **Dubbelt så stor andel barn i områden med socioekonomiska utmaningar känner oro för familjens ekonomi än i områden med goda socioekonomiska förutsättningar.**

Totalt har 2 % svarat att de oroat sig för att inte få vara tillsammans med eller gifta sig med den de vill. **Av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille har 9 % oroat sig för att inte få vara tillsammans med eller gifta sig med den de vill.** Motsvarande andel bland tjejer är 3 % och 1 % bland killar.

I fråga om utsatthet på sociala medier ser vi att alla former av utsatthet är vanligast bland tjejer. Till exempel svarar **var fjärde 16-årig tjej att de har kontaktats av en vuxen för att prata om sex.**

På frågan om mående ser vi att andelen barn som känt sig ledsna eller nedstämda under minst två veckor, är högre bland äldre barn. **Av 16-åringar har nära hälften svarat att de känt sig ledsna eller nedstämda minst två veckor det senaste året.** De som i högst grad uppgett att de varit nedstämda är de som identifierar sig som annat än tjej eller kille, 67 % jämfört med 43 % av tjejerna och 19 % av killarna.

De flesta, 87 %, av barnen vet vart de ska vända sig för att få stöd och råd om de skulle må dåligt. En klar majoritet pratar med en förälder eller en kompis. Men det finns skillnader i vart barn och unga vänder sig. Tjejer och de som identifierar sig som annat än tjej eller kille skulle i högre grad än killar vända sig till en kompis. De som identifierar sig som annat än tjej eller kille skulle även i högre grad vända sig till ungdomsmottagningen, men i lägre grad till sina föräldrar. 9 % av barnen uppger att de inte vänder sig till någon om de känner sig ledsna eller nedstämda. ●

Artikel 19, 24

ENLIGT BARNKONVENTIONEN HAR BARN RÄTT TILL TRYGGHET OCH HÄLSA

Alla barn har rätt till en trygg barndom, att skyddas från våld, övergrepp, försummelse och olika former av utnyttjanden.

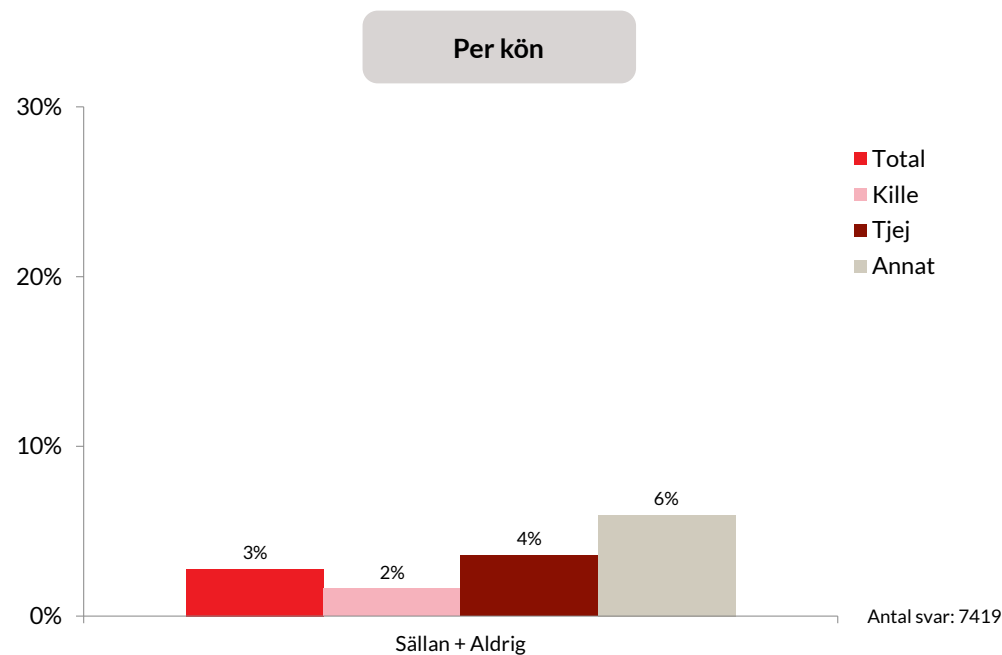
Alla barn har också rätt till bästa möjliga hälsa. Med hälsa menas såväl fysisk som psykisk hälsa. Alla barn ska ha tillgång till den hälso- och sjukvård som de behöver. Föräldrar ska ges stöd för att se till så att inget barn blir utsatt för våld eller övergrepp, och så att barn verkligen får tillgång till bästa möjliga hälsa. ●

TRYGGHET I BOSTADSOMRÅDET PÅ DAGARNA

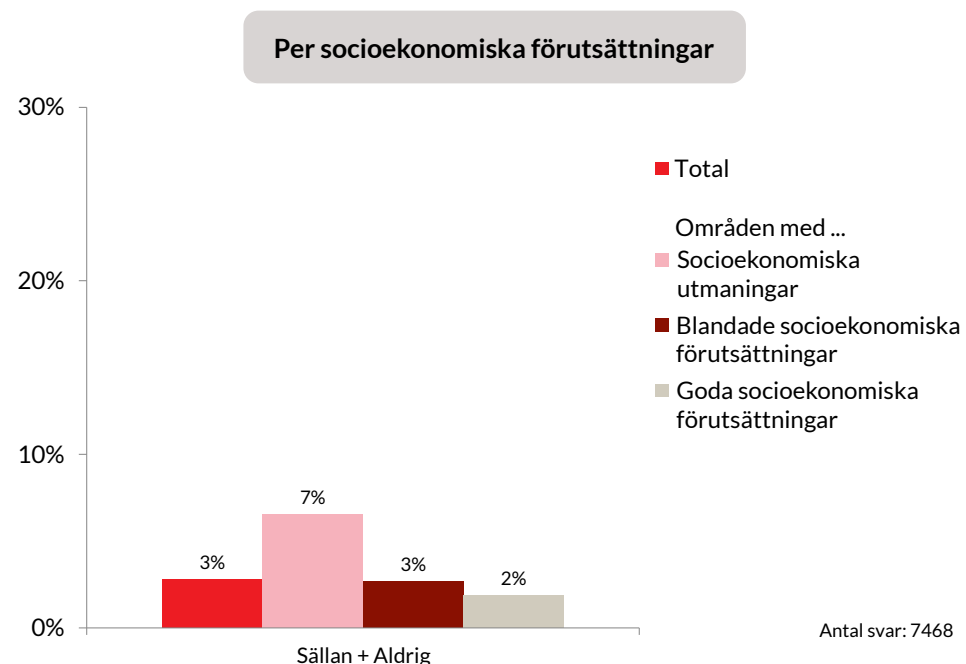
På denna och nästa sida redovisas frågor om trygghet i det egna bostadsområdet på dag- och kvällstid. När det kommer till trygghet i bostadsområdet på dagtid svarar 96 % att de ofta eller alltid känner sig trygga, 3 % att de sällan eller aldrig känner sig trygga och 1 % att de inte vet. Tjejer svarar i lägre grad än killar att de känner sig trygga (diagram 18, per kön). Barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar svarar i betydligt lägre grad än övriga att de känner sig trygga (diagram 18, per socioekonomiska förutsättningar).

*"Det är tryggt, men man har alltid de här historierna om vad som händer inte jättelångt ifrån. Det kanske inte är så långt ifrån och man ser inte men man hör saker som kanske kan göra en otrygg."
- Kille i fokusgrupp*

18. Känner du dig trygg i området där du bor, på dagarna?

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid" eller "oftast".

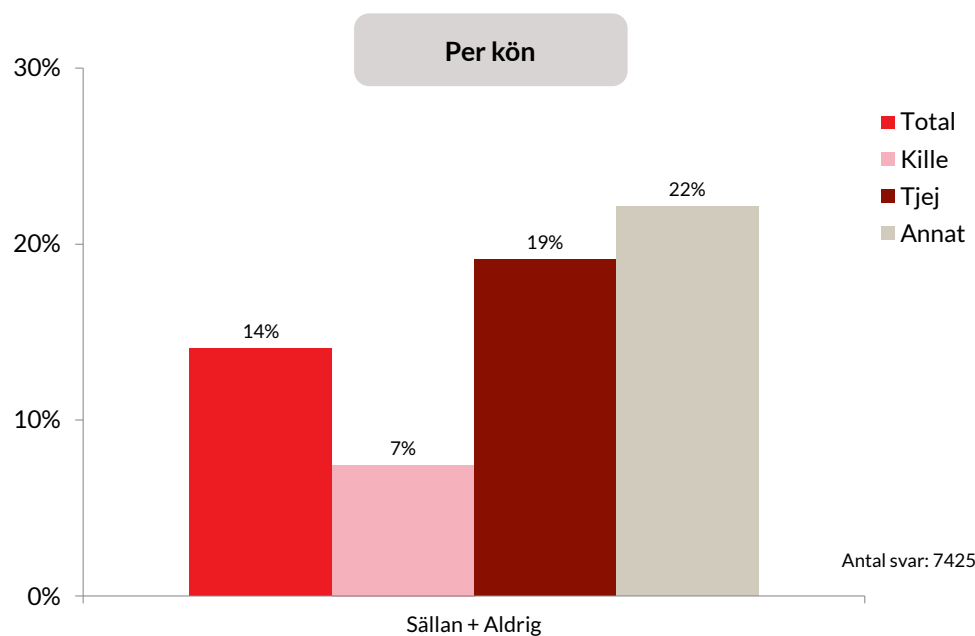
Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid" eller "oftast".

TRYGGHET I BOSTADSOMRÅDET PÅ KVÄLLARNA

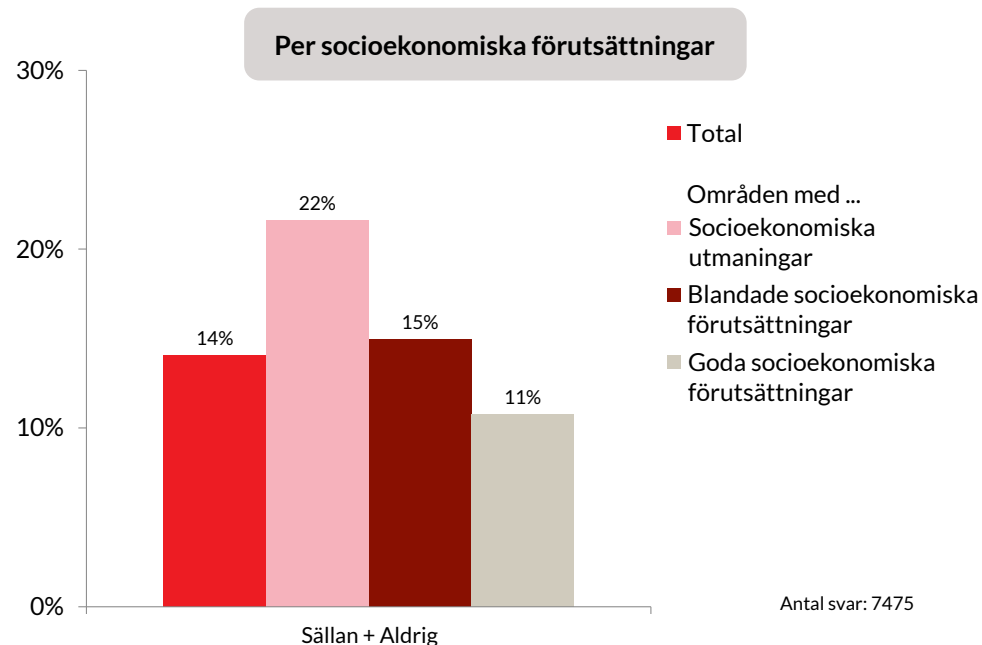
Totalt svarar 84 % att de alltid eller ofta känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällarna. Men 14 %, eller vart sjunde barn, svarar att de sällan eller aldrig känner sig trygga på kvällstid. 2 % har svarat att de inte vet. Vi ser också att tjejer i lägre grad än killar känner sig trygga i bostadsområdet kvällstid (diagram 19, per kön). 19 % av tjejer och 22 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille känner sig sällan eller aldrig trygga kvällstid, detta jämfört med 7 % av killar.

Vi ser också skillnader utifrån områdets socioekonomiska förutsättningar (diagram 19, per socioekonomiska förutsättningar). Drygt vart femte barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar svarar att de sällan eller aldrig känner sig trygga på kvällen i området där de bor, jämfört med vart tionde barn i områden med goda socioekonomiska förutsättningar. Utöver skillnaderna som framgår i diagrammen finns även skillnader utifrån landsbygd/tätort/centralort. De som bor i en centralort eller tätort svarar i högre grad, 16 % respektive 14 %, att de sällan eller aldrig känner sig trygga i sitt bostadsområde på kvällarna. Motsvarande andel bland barn som bor på landsbygden är 9 %.

19. Känner du dig trygg i området där du bor, på kvällarna?

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid", "oftast" eller "vet inte".

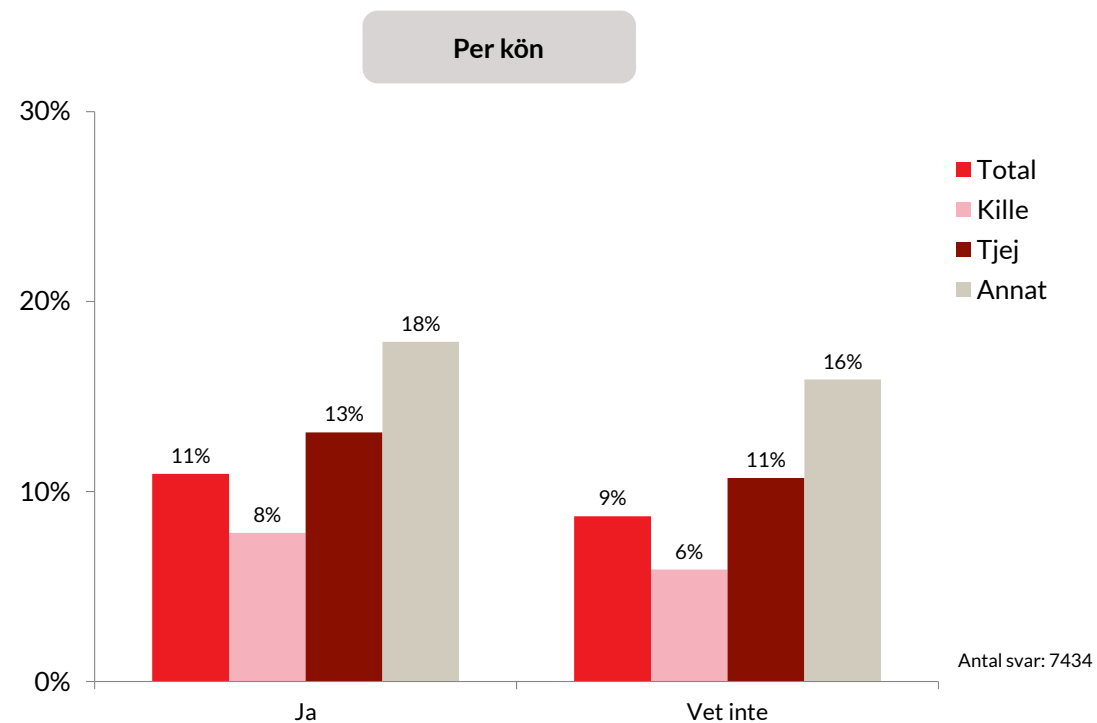
Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "alltid", "oftast" eller "vet inte".

VAD BARN OROAR SIG FÖR

Totalt har 11 % under det senaste året varit oroliga över att de själva, deras familj eller någon de känner ska utsättas för våld i området där de bor. De som identifierar sig som annat än tjej eller kille svarar i högst grad att de varit oroliga för detta och tjejer svarar i högre grad än killar att de varit oroliga (diagram 20).

Vi ser att oron över våld i bostadsområdet ökar med stigande ålder. 16-åringar oroar sig i högre grad för våld än 12- och 14-åringar. I denna fråga ser vi inga större skillnader utifrån socioekonomiska förutsättningar.

20. Har du det här året varit orolig för att du, din familj eller någon du känner ska bli utsatta för våld i området där du bor?

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

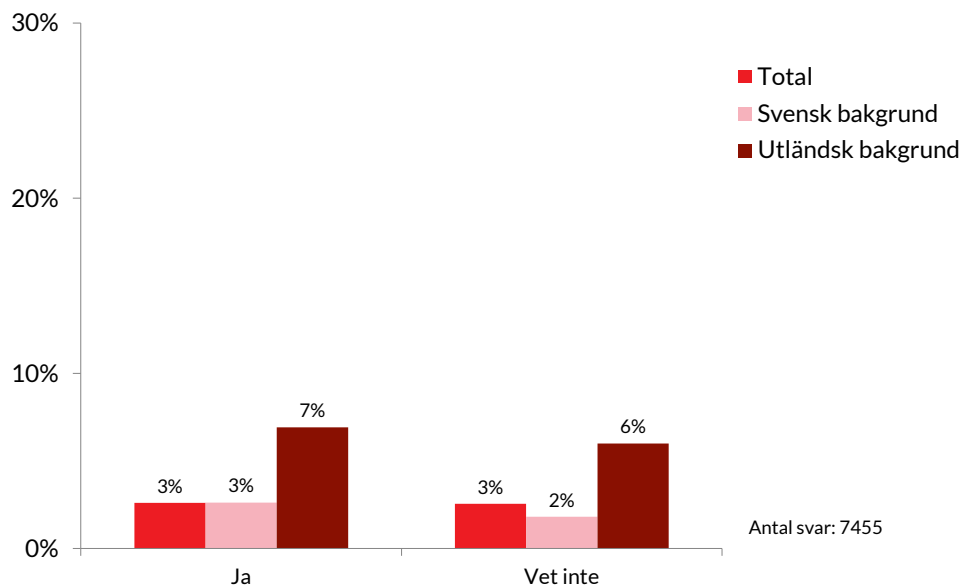
Vi har också frågat barn om de känt oro för att de själva eller familjen inte ska ha någonstans att bo eller tvingas flytta. Totalt svarar 3 % att de varit oroliga för detta.

7 % av barn med utländsk bakgrund har varit oroliga för att inte ha någonstans att bo eller att tvingas flytta (diagram 21, per bakgrund). Motsvarande andel bland barn med svensk bakgrund är 3 %. Det finns skillnader även utifrån områdets socioekonomiska förutsättningar. Av barnen i områden med socioekonomiska utmaningar har 5 % oroat sig för att inte ha någonstans att bo eller att tvingas flytta. Motsvarande siffra i områden med goda socioekonomiska förutsättningar är 2 % (diagram 20, per socioekonomiska förutsättningar).

Det finns även skillnader utifrån familjetyp. Totalt har 19 % av de barn som bor hos släkting/familjehem eller någon annanstans oroat sig för att inte ha någonstans att bo eller att tvingas flytta. Av de som bor mestadels eller enbart hos en förälder svarar 8 % att de har oroat sig, jämfört med 2 % bland de som bor hos båda föräldrarna och 4 % bland de som bor halva tiden med vardera förälder.

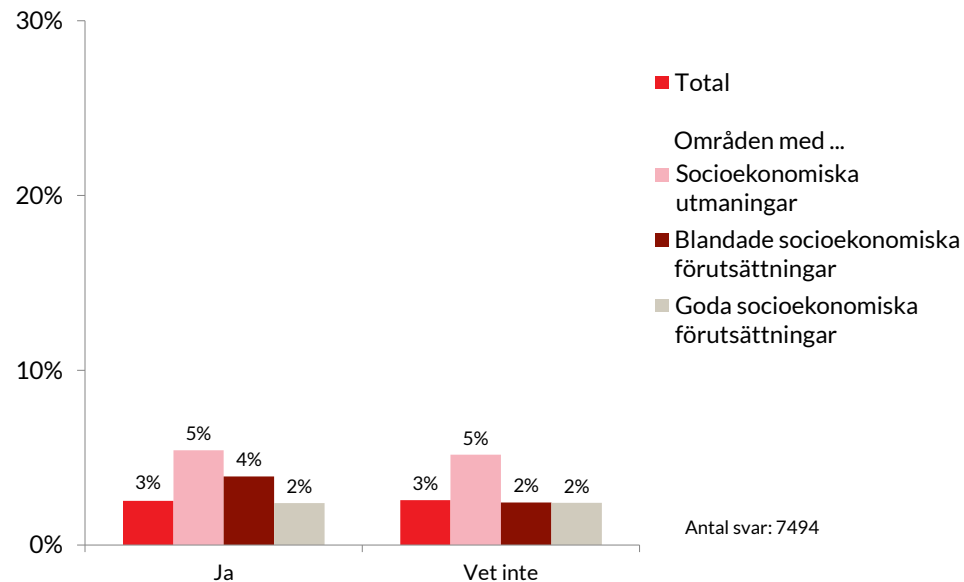
21. Har du det här året varit orolig för att du eller din familj inte ska ha någonstans att bo eller tvingas flytta?

Per bakgrund

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

Per socioekonomiska förutsättningar

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

Totalt har 12 % av alla barn varit oroliga för att familjens pengar inte ska räcka till det de behöver. Dubbelt så stor andel barn med utländsk bakgrund, 20 %, har oroat sig för det jämfört med barn med svensk bakgrund, 10 % (diagram 22, per bakgrund).

Tjejer har i högre grad än killar oroat sig för att familjens pengar inte ska räcka, 14 % jämfört med 8 %. Motsvarande andel bland de som identifierar sig som annat än tjej eller kille är 27 %.

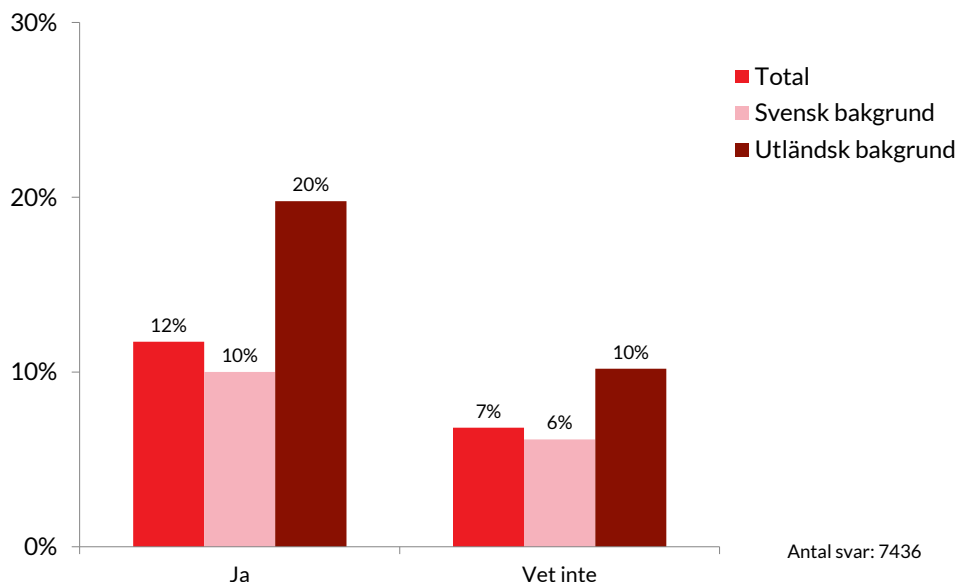
Även utifrån socioekonomiska förutsättningar ser vi skillnader (diagram 22, per socioekonomiska förutsättningar). Barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar svarar i högre grad att de oroat sig för att familjens pengar inte ska räcka till.

Utifrån familjetyp ser vi att barn som bor mestadels eller enbart hos en förälder i högre grad, 26 %, svarar att de är oroliga för att pengarna inte ska räcka, än de som bor med båda föräldrarna, 8 %. Andelen bland de barn som bor halva tiden hos vardera förälder är 13 %. De barn som bor hos släktingar/i familjehem oroar sig i högst grad, 33 %, över att pengarna inte ska räcka till.

” Man vill hjälpa föräldrarna. Ungdomar från 15-årsåldern vill ha sommarjobb för att kunna betala för sig själv, så att föräldrarna ska kunna behålla pengarna för sig själva.”
- *Tjej i fokusgrupp*

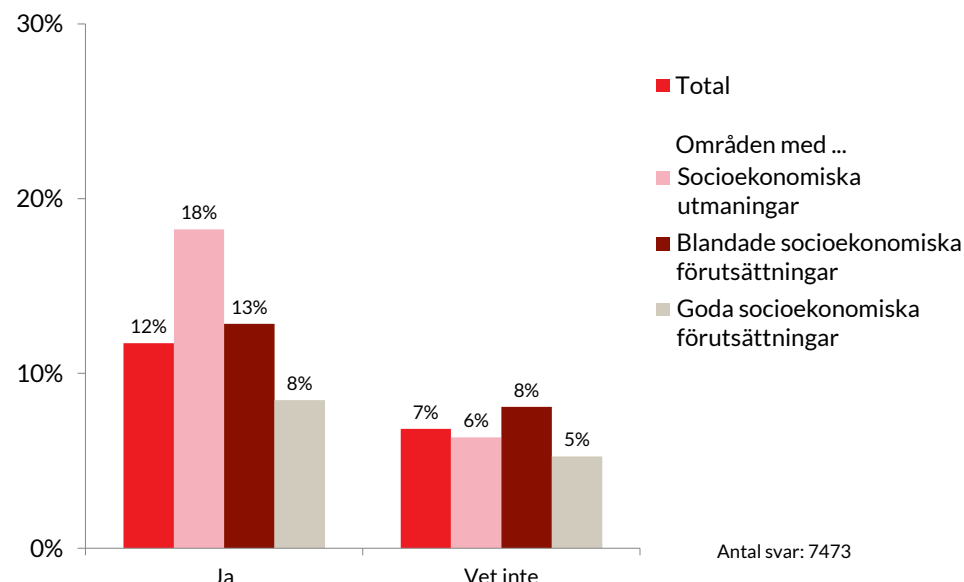
22. Har du det här året varit orolig för att din familjs pengar inte ska räcka till det ni behöver?

Per bakgrund

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

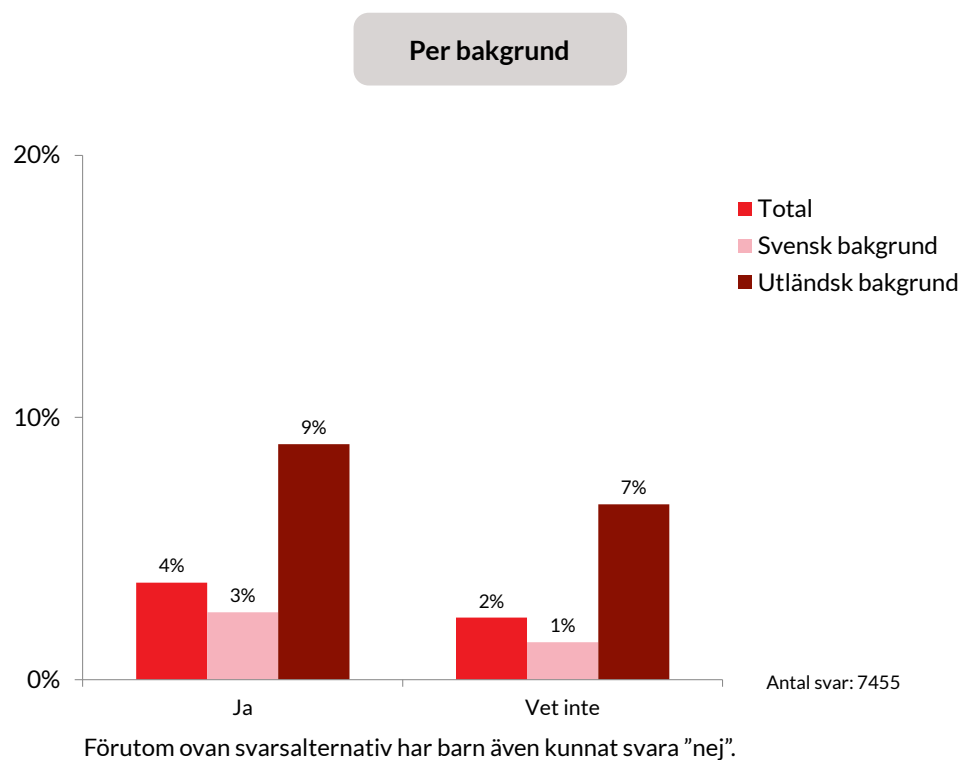
Per socioekonomiska förutsättningar

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara "nej".

Totalt har 4 % av alla barn oroat sig för att de själva eller någon närstående ska bli utvisad. Det framgår att oron är betydligt vanligare bland barn med utländsk bakgrund, där 9 % har känt en sådan oro jämfört med 3 % av barn med svensk bakgrund (diagram 23).

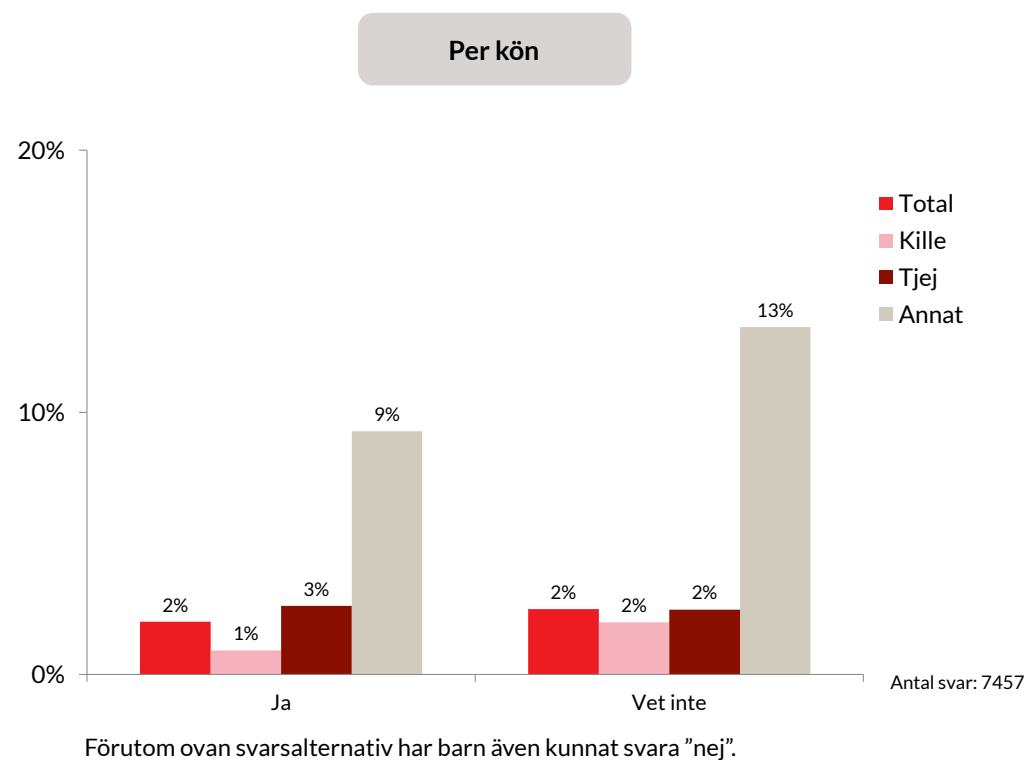
23. Har du det här året varit orolig för att du, din familj eller någon du känner ska bli utvisade (inte få stanna kvar i Sverige)?

Andelen barn som oroat sig över att de inte ska få bestämma själva vem de ska vara tillsammans med eller gifta sig med i framtiden är 2 % (diagram 24). Nästan var tionde barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille har oroat sig för det. Slår vi i den gruppen samman de som svarat ja och vet inte är det drygt var femte barn.

Bland barn med utländsk bakgrund som svarar ja (4 %) eller vet inte (7 %) är andelen totalt 11 %. Bland barn med svensk bakgrund är det totalt 4 % som svarar ja (2 %) och vet inte (2 %). Ser vi till tjejer med utländsk bakgrund, svarar 5 % att de varit oroliga jämfört med 2 % av tjejer med svensk bakgrund.

24. Har du det här året varit orolig för att du inte ska få bestämma själv vem du ska vara tillsammans med eller gifta dig med i framtiden?

NEDSTÄMDHET UNDER MINST TVÅ VECKOR

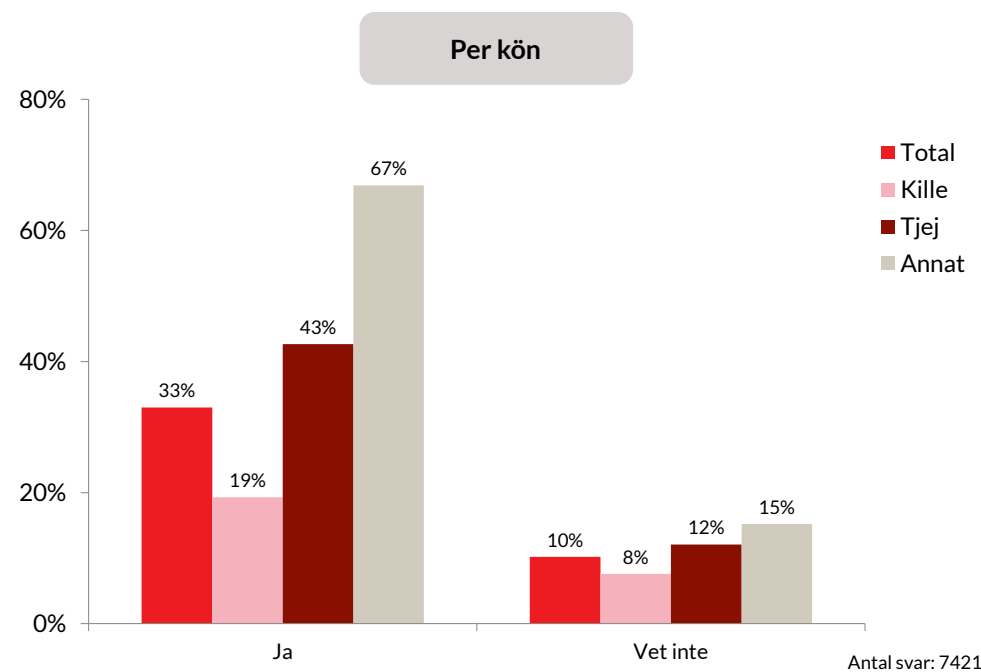
Barnen fick i enkäten svara på om de under det senaste året varit ledsna eller nedstämda under minst två veckor eller längre. Här syns tydliga skillnader utifrån kön (diagram 25). Mer än dubbelt så stor andel tjejer jämfört med killar, 43 % respektive 19 %, svarar att de har känt sig ledsna eller nedstämda under minst två veckor eller längre. Bland de som identifierar sig som annat än tjej eller kille är andelen 67 %.

Vi ser också att andelen som svarat att de känt sig ledsna eller nedstämda är högre bland de äldre barnen. Av 12-åringar svarar en femtedel att de känt sig ledsna eller nedstämda under minst två veckor, bland 14-åringar

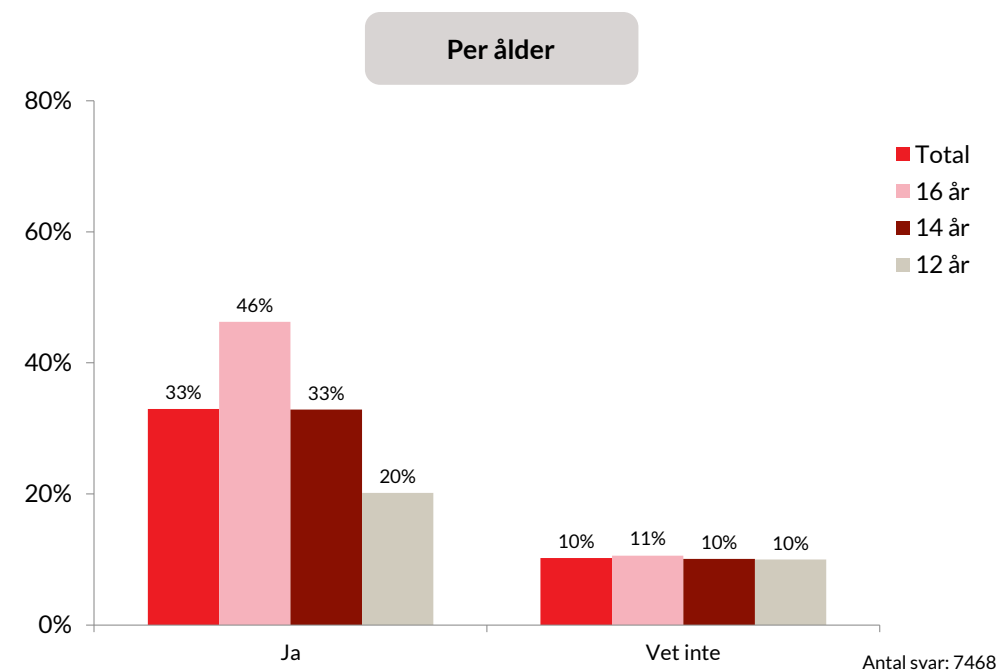
en tredjedel och bland 16-åringar nära hälften. Av 16-åriga tjejer svarar 57 % att de har varit ledsna eller nedstämda i minst två veckor eller längre. I svaren i enkäten finns inga större skillnader utifrån socioekonomiska förutsättningar eller bakgrund.

”Vissa ungdomar har det jättesvårt. Det kommer mycket från skolan. Det kan vara mobbning. Många elever är deprimerade.”
- Tjej i fokusgrupp

25. Har du det här året varit ledsen eller nedstämd under minst två veckor eller längre?

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara ”nej”.

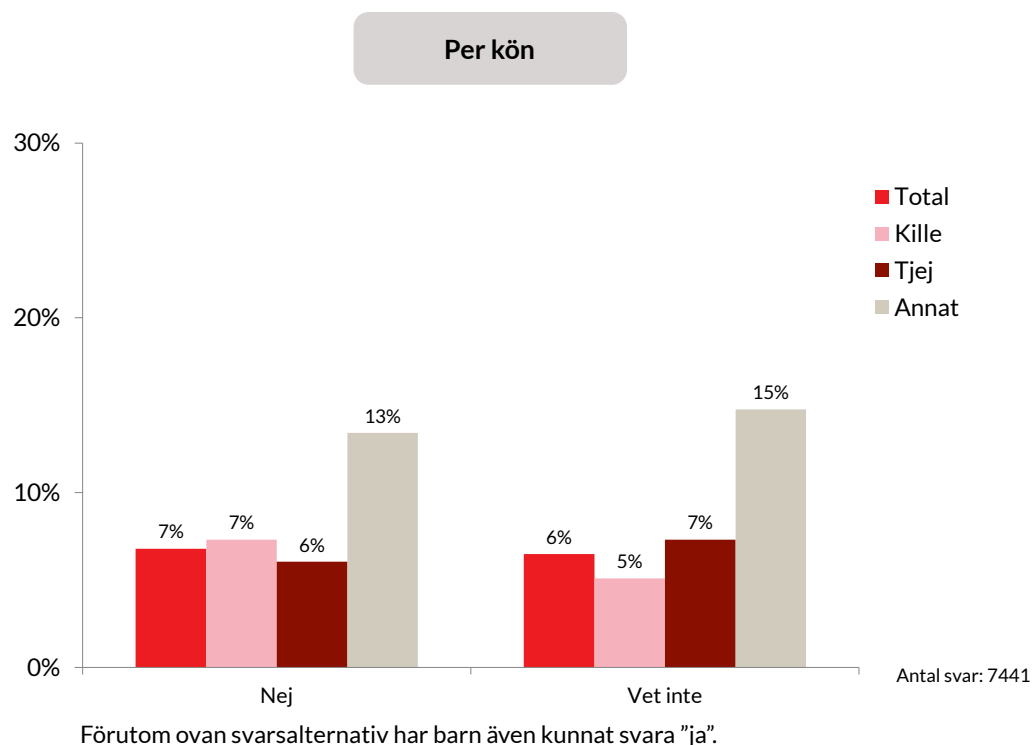

Förutom ovan svarsalternativ har barn även kunnat svara ”nej”.

STÖD OCH RÅD

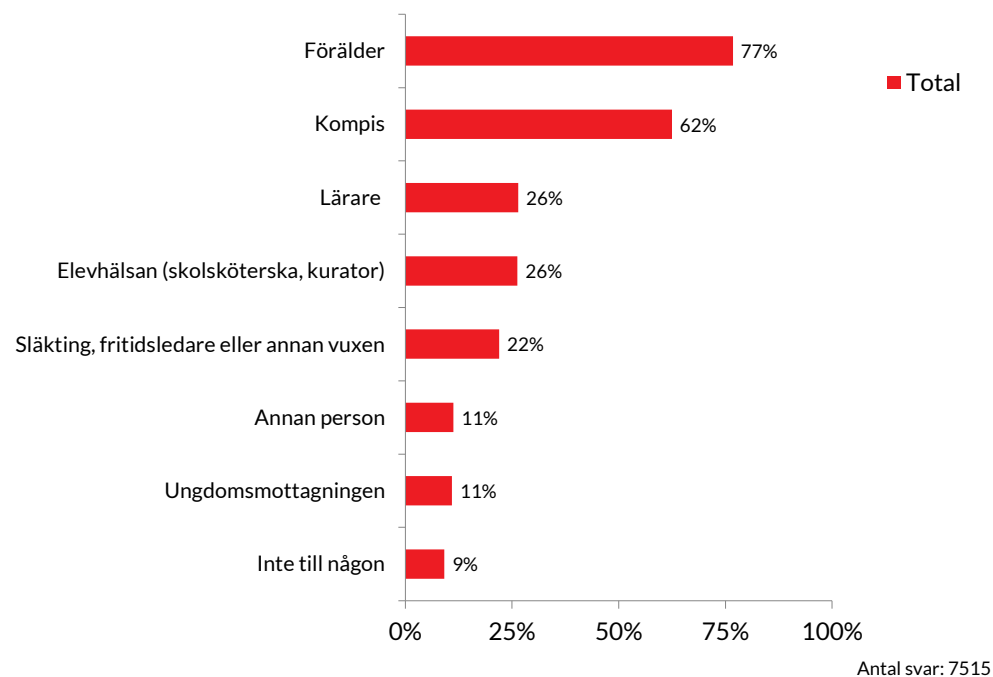
De flesta barn, 87 %, svarar att de vet vart de kan vända sig för att få stöd om de skulle må dåligt, bli illa behandlade eller behöva någon vuxen att prata med. Det är inga större skillnader utifrån ålder, men däremot utifrån kön (diagram 26). 13 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille har svarat att de inte vet vart de ska vända sig, jämfört med 7 % av killarna och 6 % av tjejerna. Barn med utländsk bakgrund svarar i lägre grad, 79 %, jämfört med barn med svensk bakgrund, 88 %, att de vet vart de ska vända sig.

26. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle må dåligt, bli illa behandlad eller behöva någon vuxen att prata med?

Vi har också frågat vart barn vänder sig om de mår dåligt och behöver prata. Flera svar var möjliga. De flesta, tre av fyra, vänder sig till en förälder. Närmare två av tre väljer att prata med en kompis. Vart fjärde barn svarar att de skulle vända sig till en lärare eller till elevhälsan. Nästan lika många svarar att de skulle vända sig till en släkting, fritidsledare eller annan vuxen. 16-åringar vänder sig i lägre grad till en förälder och till lärare än vad de yngre barnen gör. 16-åringar vänder sig i stället i högre grad till någon annan person eller inte till någon alls. Nästan vart tionde barn vänder sig inte till någon om de mår dåligt eller behöver prata med någon.

27. Vart vänder du dig om du mår dåligt eller behöver prata med någon? (flera svar möjliga)

"Vi tjejer ger varandra stöd."
- Tjej i fokusgrupp

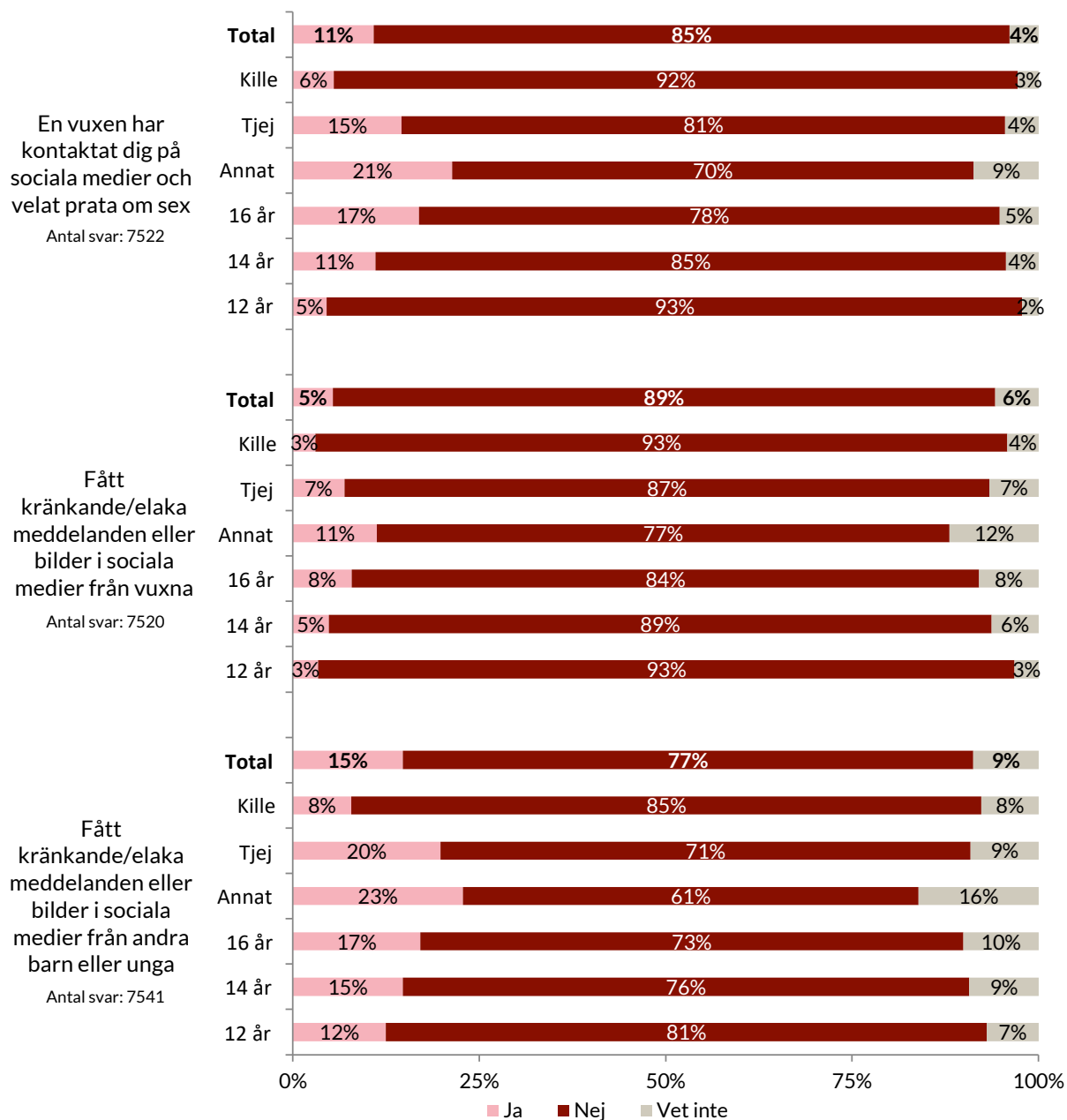
UTSATTHET PÅ SOCIALA MEDIER

Här redovisas andelen barn som upplevt olika former av utsatthet på sociala medier (diagram 28). Det som flest barn svarar, totalt 15 %, är att de har fått kränkande eller elaka meddelanden eller bilder från andra barn eller unga.

Totalt svarar 11 % av barnen att de på sociala medier ha kontaktats av en vuxen som velat prata om sex. Tjejer och de som identifierar sig som annat än tjej eller kille svarar överlag i betydligt högre grad att de blivit utsatta på sociala medier. Till exempel har 15 % av tjejer och 21 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille svarat att en vuxen kontaktat dem för att prata om sex – motsvarande andel bland killar är 6 %. Även utifrån ålder finns skillnader; de som är 16 år svarar i högre grad än yngre barn att de på sociala medier utsatts för kränkande/elaka meddelanden eller bilder eller att en vuxen kontaktat dem för att prata om sex.

Genom att samtidigt analysera kön och ålder ser vi att äldre tjejer är speciellt utsatta. Bland 16-åriga tjejer har 24 % kontaktats av en vuxen på sociala medier och velat prata om sex. Motsvarande siffra för 14-åriga tjejer är 15 % och för 12-åriga tjejer 4 %.

28. Har du råkat ut för något av detta det här året?

*"En av mina närmsta tjejvänner /.../
hon litade på en kille som hon var med
i många månader. Till slut la han ut en
bild på henne på sociala medier. Han tog
en bild på en rumpa från google. /.../
Nu känner hon sig inte trygg i skolan längre.
Man kallar henne för hora."
- Tjej i fokusgrupp*

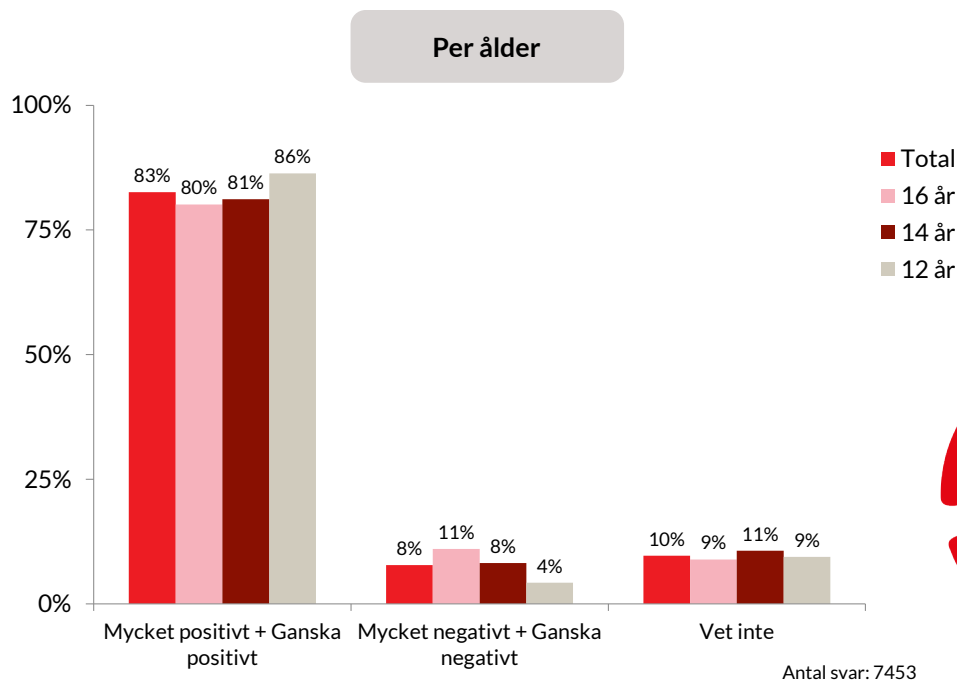
RESULTAT FRAMTIDEN

FRAMTIDEN

Avslutningsvis frågade vi barn om deras syn på framtiden. Totalt svarar 83 % av barnen att de ser positivt på framtiden. Men vi ser också att andelen som ser positivt på framtiden är lägre bland äldre barn. Även de som identifierar sig som annat än tjej eller kille ser i betydligt lägre grad, 45 %, positivt på framtiden. Motsvarande andelar för killar är 86 % och för tjejer 81 %.

29. Hur ser du på din framtid?

"Jag är jättest positiv för min framtid. För jag vet att det jag vill bli, jag är fast, jag kommer klara det. Jag känner inga negativa grejer. Jag är gjord för att bli det här. Jag vet inte varför jag ska välja något annat som inte gör mig glad när jag kan välja det som gör mig glad. Jag vill bli advokat."

- Tjej i fokusgrupp

"Jag kan vara orolig för ifall det går dåligt för mig i livet. Om jag hamnar i en livskris, eller något sånt. Hur jag ska ta mig upp från det."

- Kille i fokusgrupp

Artikel 6

ENLIGT BARNKONVENTIONEN HAR BARN RÄTT TILL UTVECKLING

Barnets rätt till utveckling är en av barnkonventionens grundprinciper. Det handlar om barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. För att det ska bli verklighet måste alla andra rättigheter i konventionen uppfyllas – barnet måste bland annat:

- må bra
- gå i skolan
- skyddas från allt våld
- ha en social trygghet
- ha en meningsfull fritid
- bli behandlat med respekt
- få använda sina grundläggande friheter som åsikts-, yttrande-, tanke- och religionsfrihet •

SAMMANFATTNING OCH REKOMMENDATIONER

SAMMANFATTNING OCH REFLEKTIONER

Ung röst lyfter vad nästan 8 000 barn själva tycker och tänker om sin livssituation och om flera av sina rättigheter. Framför allt visar rapporten att barn vill tycka till i frågor som rör dem. De allra flesta barn svarar att de har det rätt bra – de mår bra, känner sig trygga och har trygga vuxna runt sig. De flesta barn känner en stark framtidstro och positivt är även att så många får lära sig om barnkonventionen i skolan. Men vi kan också se många utmaningar. Olika bakgrundsfaktorer såsom kön, socioekonomiska förutsättningar, familjetyp och om man själv eller ens föräldrar är födda utanför Sverige kan minska chanserna till att barn får sina rättigheter tillgodosedda.

BARN VÄXER UPP MED OLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Familjens socioekonomiska förhållanden är en av de faktorer som påverkar barns uppväxtvillkor. I rapporten säger 12 % av barnen att de är oroliga för att familjens pengar inte ska räcka till det som behövs, ungefär lika många som enligt statistiken i Rädda Barnens rapport Barnfattigdom i Sverige - Årsrapport 2021 är att betrakta som fattiga i Sverige. Andelen som är oroliga för att pengarna inte ska räcka till är dubbelt så hög hos barn med utländsk bakgrund som hos barn med svensk bakgrund. Vi ser också att denna oro är mer vanligt förekommande hos barn som lever mestadels eller bara hos en förälder, jämfört med de som bor med två föräldrar. Detta överensstämmer med vad vi vet från Barnfattigdom i Sverige - Årsrapport 2021, där utländsk bakgrund och att bo med en ensamstående förälder är faktorer som var för sig ökar risken för att växa upp i barnfattigdom.

Liknande skillnader som vi ser i oro över att familjens pengar inte ska räcka till, ser vi också utifrån bakgrund och familjetyp gällande oro för att familjen inte ska ha någonstans att bo eller tvingas flytta.

Vad gäller förutsättningar att få den hjälp man behöver i skolan för att klara sina uppgifter svarar vart tionde barn att de sällan eller aldrig får den hjälp de behöver. Vi ser också att barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i lägre grad, 56 %, än genomsnittet, 70 %, får hjälp med läxor hemma. När de får hjälp är det i större utsträckning i skolan. När vi frågat om fritidssysselsättningar ser vi att det för många barn finns problem att ta sig till sina fritidsaktiviteter. Så många som 16 % av barnen som bor på landsbygden och 18 % hos de som bor mestadels eller bara hos en förälder har varit med om att de inte kunnat ta sig till en fritidsaktivitet under det senaste året.

Trygghet i bostadsområdet är betydelsefullt för att barn och unga ska kunna röra sig fritt. Här svarar de flesta barn att de känner sig trygga. Vi ser dock utifrån resultaten skillnader mellan hur olika grupper av barn har svarat. Till exempel svarar dubbelt så stor andel barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar att de känner sig otrygga såväl dagar som kvällar, jämfört med barn som bor i områden med goda socioekonomiska förutsättningar. 14 % av samtliga svarande uppger att de aldrig eller sällan känner sig trygga på kvällarna. Ett av tio barn uppger att de är oroliga för att de själva, någon i deras familj eller någon de känner ska utsättas för våld i området där de bor. Det verkar som att barn och unga i större städer i lägre utsträckning känner sig trygga i sitt bostadsområde. Utifrån kön ser vi också att tjejer och de barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille känner sig mest otrygga i sitt närområde.

VAD UNG RÖST SÄGER OM BARNS UTSATTHET

Ung röst ger en bild av hur olika grupper av barn upplever olika former av utsatthet. Skolan har enligt Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22 – ett tydligt uppdrag att främja, förebygga och aktivt motverka alla former av kränkningar, trakasserier och diskriminering. Ändå ser vi utifrån svaren kopplade till kränkningar och trakasserier att det är en del av alltför många barns vardag i skolan. Andelen barn som är utsatta för kränkande kommentarer i skolan är högre än på sin fritid. Vart femte barn svarar att de har blivit kallade elaka saker eller blivit retade upprepade gånger i skolan. Tjejer och de barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille är särskilt utsatta för sexuella skämt och trakasserier i skolan, samt för olika former av utsatthet online i jämförelse med killar. Killar och de barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille blir å andra sidan mer utsatta för fysiskt våld i skolan. Vad gäller erfarenhet av att bli utsatt i skolan utifrån någon av diskrimineringsgrunderna svarar 38 % av de som identifierar sig som annat än tjej eller kille att de behandlats illa på grund av sin sexualitet samt 27 % på grund av att de är trans/queer. Vi ser också att en stor andel, vart fjärde barn med utländsk bakgrund, svarar att de blivit retade eller behandlade illa i skolan utifrån sin hudfärg, kultur, religion eller var man själv eller ens familj kommer ifrån. Det är en högre andel jämfört med de som svarat att de blivit diskriminerade eller trakasserade utifrån etnicitet eller religion i Rädna Barnens rapport *Vuxna vad gör dom – Barns röster om rasism i skolan*.

Ung röst berättar också att 22 % har varit med om att någon på fritiden sagt, skämtats eller retats på ett dumt sätt eller behandlat en illa. Vad

gäller utsatthet på sociala medier svarar vart sjunde barn att de har varit med om att de fått kränkande eller elaka meddelanden eller bilder i sociala medier från andra barn eller unga. Vart tionde barn har varit med om att en vuxen kontaktat dem på sociala medier och velat prata om sex. De äldre barnen, 16-åringarna, samt tjejer och de som identifierar sig som annat än tjej eller kille har erfårit detta i högst utsträckning. Var fjärde 16-årig tjej och var sjunde 14-årig tjej svarar att de har blivit kontaktade på sociala medier av en vuxen som velat prata om sex.

SÅVÄL HÖGA SOM LÅGA SIFFROR KAN BERÄTTA MYCKET

I en sådan här rapport är det lätt att titta på de höga siffrorna. Det är givetvis också viktigt att göra det, eftersom det innebär att det är många barn som drabbas. Exempelvis ser vi att 33 % uppger att de under det senaste året varit ledsna eller nedstämda i två veckor eller längre. Bland de som varken identifierar sig som tjej eller kille är denna siffra så hög som 67 %. Detta är höga siffror som vuxna behöver ta på allvar genom att prata med barn i sin närhet om hur de mår. Siffrorna ska samtidigt tolkas med försiktighet och inte som indikation på psykisk ohälsa då denna fråga handlar om nedstämdhet under en period om minst två veckor. Samtidigt som vi noterar höga siffror inom vissa frågeområden kan även de små siffrorna vara nog så viktiga att titta på. Exempelvis svarar 9 % av barn och unga "inte till någon" på frågan om vart de vänder sig om de mår dåligt eller behöver prata med någon. Rapporten visar också sammantaget på att gruppen barn som identifierar sig som annat än tjej eller kille genomgående är mer utsatt, oftare känner oro och mer sällan får det stöd de behöver.

BARN VILL HA INFLYTANDE OCH VARA DELAKTIGA I BESLUT

Utifrån svaren på frågorna som rör inflytande och delaktighet är det tydligt att barn vill vara med när saker bestäms, få göra sin åsikt hörd och bli lyssnade på. Barn och unga känner i hög utsträckning till barnkonventionen. Bara en tredjedel tror dock att politiker alltid eller ofta lyssnar på barns åsikter. Det är också uppenbart att barns delaktighet och inflytande skiljer sig mycket utifrån sammanhanget de befinner sig i. I enkäten svarade 9 av 10 att de får vara med och påverka hemma, medan en lägre

andel men ändå en majoritet, 6 av 10, har varit med och påverkat i skolan och på fritiden det senaste året. Utifrån att barn tillbringar mycket tid i skolan och att det är deras arbetsplats är det intressant att se att den siffran ändå är betydligt lägre än i hemmet. I det sammanhang där lägst andel barn upplever att de fått vara med och tycka till eller påverka finner vi kommunen eller området där de bor. Där upplever endast 15 % respektive 21 % att de fått vara med och påverka/tycka till i beslut.

När vi i en öppen fråga undrade vad barn och unga med egna ord tycker är viktigast för politiker att fokusera på under valåret 2022 valde nära 6 000 barn och unga att svara. Närmare hälften tar upp miljö och klimat som den viktigaste frågan. Ungefär 1 000 barn tar också upp skolfrågor. När vi sedan utifrån ett antal fasta svarsalternativ frågade vad barn själva vill vara med och påverka svarade barnen i högst utsträckning frågor som lika rättigheter mellan killar och tjejer, barns hälsa och mående samt mot rasism. Att barn är engagerade och har mycket att säga till dagens politiker är en tydlig slutsats utifrån svaren.

VUXNAS SKYLDIGHET OCH ANSVAR

Genom Ung röst får vi en bild av hur situationen för barn och unga är i Sverige i dag. Det blir uppenbart att det finns många barn som på olika sätt och av olika anledningar behöver stöd, hjälp, bättre förutsättningar och skydd för att deras rättigheter ska tillgodoses. Här har alla vuxna en viktig roll att fylla – politiker som fattar beslut på nationell, regional och kommunal nivå, tjänstepersoner inom olika verksamheter, personal i förskola, skola, hälso- och sjukvården, socialtjänsten, fritidsledare, vårdnadshavare eller vuxna som på annat sätt finns i barns närvaro. Att tidigt se om ett barn behöver någon form av stöd och se till att barnet får det är avgörande för hur barnet fortsätter att ha det i livet. Ung röst visar också tydligt att barn och unga vill vara med och påverka sina liv, på alla nivåer. Svaren visar vikten av att vuxna skapar förutsättningar för barns inflytande. Därför väljer Rädda Barnen här att särskilt rikta uppmaningar till dig som är politiker, oavsett om du är det i riksdagen, regeringen eller i något av Sveriges 21 län eller 290 kommuner. ●

RÄDDA BARNENS REKOMMENDATIONER

Utifrån resultaten av Ung Röst vill Rädde Barnen rikta följande uppmaningar till politiker på såväl statlig, regional som kommunal nivå:

Det är dags att göra verklighet av syftet med att göra barnkonventionen till svensk lag

Ett av syftena med att göra barnkonventionen till svensk lag var att barnets rätt ska få genomslag i all verksamhet på alla nivåer med och för barn. Tanken med det är att barn alltid ska ha rätt att komma till tals och få sin åsikt beaktad. Barns möjlighet att få uttrycka sina åsikter och delta i alla ärenden och beslut som rör dem själva är centralt. Ung röst visar att vi fortfarande har en lång väg att gå för att leva upp till detta, på alla nivåer i samhället.

Det är dags för politiker att bygga förtroende hos barn och unga och visa att deras åsikter är viktiga

Många barn upplever att politiker inte lyssnar på vad barn och unga säger. De flesta barn och unga har inte blivit tillfrågade inför beslut som rör deras närområde. Mycket fokus inom politiken handlar för tillfället just om åtgärder på lokal och regional nivå. Där måste politikerna nu börja lyssna in barn och unga för att ta del av deras åsikter om situationen och deras förslag på lösningar.

Beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bör:

- regelbundet och systematiskt undersöka vilka frågor och ämnen som är viktiga för barn.
- systematiskt säkerställa att barn är delaktiga och involverade i beslut som berör dem. Detta gäller alltifrån statliga utredningar om ny lagstiftning till omorganisering på en skola.

Det är dags att leva upp till våra åtaganden i Agenda 2030

Många frågor och svar i Ung röst kan relateras till mål i Agenda 2030, vilka Sverige har åtagit sig att leva upp till. Rädde Barnen vill se att följande mål uttalas i nationella och lokala policydokument samt att beslutsfattare på nationell, regional och lokal nivå tar fram konkreta handlingsplaner fram för att uppnå dem. Vi vill särskilt lyfta följande frågor utifrån målen:

- Barnfattigdomen ska halveras till 2030.
- Våld mot barn ska bekämpas.
- Alla barn ska ha rätt till en likvärdig skola av hög kvalité som kompenserar utifrån alla barns olika förutsättningar.
- Klimatåtgärder ska utgå ifrån barnets bästa och barn ska ha få möjlighet att vara delaktiga för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader och forma lösningar för klimatanpassning.

Det är dags att säkerställa att alla barn behandlas likvärdigt oavsett var de bor, hur de identifierar sig eller var de eller deras föräldrar är födda

Vi ser i Ung röst att barn och unga som identifierar sig som annat än tjej eller kille, barn med utländsk bakgrund och barn som bor i områden med socioekonomiska utmaningar upplever en större utsatthet, oro och fler kränkningar av sina rättigheter. Det är dags att på allvar ta in dessa upplevelser i åtgärder och beslut och särskilt uppmärksamma dessa barns situation, samt systematiskt säkerställa att deras rättigheter tillgodoses. •

SÅ KAN DU ANVÄNDA UNG RÖST

1

Läs **Ung röst** utifrån det **sammanhang** som du befinner dig. Samtala med barn och unga för att identifiera de viktigaste frågorna för dig att arbeta vidare med.

2

Gör **fokusgruppsintervjuer** eller **fördjupande studier** i dessa frågor, tillsammans med de barn som berörs. På så sätt får du reda på mer om varför det ser ut som det gör och vad barn och unga anser behöver göras för att åtgärda det.

3

Lägg upp en **plan** för vad som ska göras, inkludera barn och unga, tillsätt resurser, ge mandat och börja genomföra!

Citat från barn på frågan om vad politiker ska fokusera på under valåret 2022.
Fler citat finns på sidan 24.

"Miljön och vilka förändringar vi i Sverige kan göra i vardagen för att miljön ska förbättras."
- Tjej, 12 år

"Klimatförändringarna, biologisk mångfald och minska mängden monokulturer!"
- Ungdom, 16 år

"Kriminalitet för man kan bli rädd av att nån blir skjuten och dör. Man kan börja tänka på det för mycket så man mår dåligt."
- Kille, 12 år

"De som har funktionsnedsättningar ska få hjälp som lagen säger även om man inte blivit gammal. Min mamma är rullstolsburen. Hon blev av med sina assistenter som hon haft i 9 år. Hon kämpar i domstol nu i 2 år. Det påverkar mig som barn mycket!!"
- Tjej 14 år

"Fler fotbollsplaner och ishallar då dessa alltid är bokade/upptagna av föreningar."
- Kille, 12 år

"Fler behöriga lärare och stödpersonal i skolor."
- Tjej, 14 år

"Barn ska kunna söka hjälp för sitt välmående på ett enklare sätt och inte behöva vänta i en kö."
- Tjej, 16 år

BILAGA

I denna bilaga redovisas alla frågor totalt, per kön och per ålder.

Är du...?

	Totalt
Kille	44%
Tjej	54%
Annat	2%
Antal svar	7508

Var är du född?

	Totalt
Sverige	88%
Annat land	12%
Antal svar	7515

Hur gammal är du?

	Totalt
12 år	33%
14 år	34%
16 år	33%
Antal svar	7939

Var är dina föräldrar födda? Förälder 1

	Totalt
Sverige	83%
Annat land	17%
Antal svar	7461

Var är dina föräldrar födda? Förälder 2

	Totalt
Sverige	76%
Annat land	24%
Antal svar	7406

Hur bor du?

	Totalt
Med båda dina föräldrar	74%
Halva tiden med en förälder och halva tiden med den andra	11%
Mest eller bara hos en förälder	14%
Hos släkting/familjehem/annat	1%
Antal svar	7503

Har du hört talas om barnkonventionen?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	77%	75%	79%	68%	80%	75%	74%
Nej	15%	17%	13%	19%	12%	17%	17%
Vet inte	8%	7%	8%	13%	8%	8%	8%
Antal svar	7880	3267	4042	150	2621	2647	2612

Har du på din skola under den här eller förra terminen arbetat med barnkonventionen/barns rättigheter?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	39%	40%	39%	29%	55%	32%	29%
Nej	40%	38%	42%	46%	22%	45%	53%
Vet inte	21%	23%	20%	26%	22%	23%	18%
Antal svar	7879	3267	4045	149	2619	2647	2613

Tror du att politiker/de som bestämmer lyssnar på barns åsikter?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	3%	3%	2%	2%	3%	2%	2%
Oftast	30%	33%	28%	23%	41%	27%	21%
Sällan	59%	55%	63%	58%	51%	61%	67%
Aldrig	8%	8%	8%	17%	5%	10%	10%
Antal svar	7825	3243	4011	152	2605	2634	2586

Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	13%	14%	12%	9%	16%	11%	11%
Oftast	50%	49%	52%	42%	53%	47%	51%
Sällan	29%	28%	28%	38%	25%	32%	29%
Aldrig	8%	9%	7%	11%	6%	10%	9%
Antal svar	7829	3247	4022	148	2606	2630	2593

Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig på aktiviteter på fritiden?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	23%	26%	21%	18%	26%	23%	21%
Oftast	42%	43%	41%	36%	42%	43%	39%
Sällan	13%	12%	13%	15%	15%	12%	12%
Aldrig	5%	5%	5%	7%	5%	5%	5%
Inte aktuellt	17%	14%	19%	24%	12%	16%	23%
Antal svar	7798	3230	4006	148	2599	2621	2578

Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig i din kommun?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	4%	4%	3%	3%	5%	4%	3%
Oftast	11%	11%	10%	9%	11%	10%	11%
Sällan	30%	29%	30%	30%	25%	28%	35%
Aldrig	56%	56%	57%	58%	59%	58%	50%
Inte aktuellt	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Antal svar	7693	3188	3949	149	2563	2594	2536

Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig i området där du bor?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	6%	6%	5%	5%	8%	5%	5%
Oftast	15%	16%	14%	13%	15%	14%	16%
Sällan	27%	27%	27%	27%	24%	27%	30%
Aldrig	52%	50%	54%	54%	52%	53%	49%
Antal svar	7717	3203	3957	147	2566	2595	2556

Har du det här året fått vara med och tycka till om/påverka i det som är viktigt för dig hemma?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	42%	41%	43%	26%	41%	40%	45%
Oftast	50%	51%	50%	57%	52%	52%	46%
Sällan	6%	6%	5%	12%	5%	5%	7%
Aldrig	2%	2%	2%	5%	1%	2%	2%
Antal svar	7794	3231	4006	148	2594	2623	2577

Sätt ett kryss för varje sak du skulle vilja vara med och tycka till om/påverka.

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Aktiviteter på fritiden	44%	47%	43%	25%	52%	42%	39%
Området där du bor	29%	30%	28%	24%	33%	24%	29%
Kollektivtrafiken (till exempel gratis busskort/spårvagnskort, fler avgångar)	54%	47%	60%	55%	48%	52%	62%
Mot rasism	65%	55%	73%	75%	73%	61%	60%
Lika rättigheter mellan killar och tjejer	69%	55%	81%	75%	76%	64%	66%
Miljö- och klimatfrågor	49%	42%	55%	62%	54%	44%	48%
Barns hälsa och mående	64%	52%	75%	72%	70%	59%	64%
Något annat	15%	15%	14%	31%	17%	15%	12%
Jag vill inte tycka till/påverka något	10%	14%	6%	10%	7%	12%	11%
Antal svar	7852	3261	4047	151	2610	2629	2613

Tycker du att barn borde få rösta från 16 års ålder? (Idag får man rösta om vilka politiker som ska bestämma i Sverige när man fyllt 18 år.)

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	25%	26%	24%	26%	28%	25%	22%
Nej	56%	58%	56%	48%	48%	57%	63%
Vet inte	19%	17%	21%	26%	24%	18%	14%
Antal svar	7878	3269	4048	151	2621	2642	2615

Får du den hjälp du behöver i skolan för att klara dina uppgifter?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	39%	44%	35%	26%	45%	33%	38%
Oftast	52%	49%	55%	51%	48%	55%	53%
Sällan	8%	6%	9%	16%	6%	10%	8%
Aldrig	1%	1%	1%	6%	1%	1%	1%
Antal svar	7591	3259	4032	152	2514	2524	2553

Får du den hjälp du behöver med dina läxor?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	45%	50%	42%	26%	57%	42%	37%
Oftast	35%	32%	38%	34%	31%	36%	39%
Sällan	6%	4%	7%	13%	3%	6%	9%
Aldrig	1%	1%	1%	3%	1%	1%	2%
Behöver ingen hjälp	12%	13%	11%	25%	9%	15%	14%
Antal svar	7542	3252	3995	149	2490	2512	2540

Var brukar du oftast få hjälp med läxorna?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
I skolan	24%	23%	25%	23%	14%	23%	36%
Hemma	70%	71%	69%	61%	83%	71%	53%
Annanstans	3%	2%	3%	6%	1%	3%	6%
Får ingen hjälp	3%	3%	3%	10%	2%	4%	5%
Antal svar	6286	2704	3351	113	2019	2052	2215

Har du någon lugn och avskild plats hemma att göra dina läxor på?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	60%	64%	58%	40%	60%	62%	59%
Oftast	32%	29%	34%	36%	32%	31%	32%
Sällan	6%	5%	7%	15%	6%	6%	7%
Aldrig	2%	2%	2%	9%	2%	2%	2%
Antal svar	7555	3245	4016	152	2493	2521	2541

Har du blivit kallad elaka saker eller retad i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Flera gånger	20%	17%	21%	38%	21%	21%	18%
Någon gång	43%	43%	43%	37%	45%	42%	42%
Aldrig	37%	39%	36%	26%	34%	37%	41%
Antal svar	7570	3248	4023	152	2504	2520	2546

Har du lämnats utanför, uteslutits eller ignorerats i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Flera gånger	16%	9%	22%	35%	15%	16%	19%
Någon gång	37%	33%	41%	34%	39%	35%	37%
Aldrig	46%	58%	37%	31%	46%	49%	44%
Antal svar	7561	3246	4020	150	2501	2515	2545

Har andra har ljugit, spridit falska rykten eller försökt få andra att ogilla dig i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Flera gånger	14%	8%	18%	26%	11%	14%	16%
Någon gång	29%	25%	32%	30%	29%	27%	31%
Aldrig	57%	67%	50%	44%	60%	59%	53%
Antal svar	7548	3232	4020	150	2496	2510	2542

Har du blivit utsatt för sexuella skämt/trakasserier i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Flera gånger	6%	3%	7%	17%	3%	6%	9%
Någon gång	16%	10%	20%	25%	12%	16%	21%
Aldrig	78%	86%	73%	57%	86%	79%	71%
Antal svar	7549	3238	4014	150	2495	2511	2543

Har du blivit slagen, sparkad, puttd eller inlåst i skolan?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Flera gånger	6%	7%	5%	13%	9%	6%	4%
Någon gång	23%	27%	20%	28%	30%	22%	17%
Aldrig	71%	65%	75%	59%	61%	72%	78%
Antal svar	7563	3250	4017	151	2503	2516	2544

Har du det här året varit med om att någon i skolan sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dig illa som har att göra med...

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Din hudfärg, kultur, eller var du eller din familj kommer ifrån	7%	6%	7%	11%	6%	7%	7%
Din religion	3%	3%	4%	2%	3%	3%	4%
Din ålder	7%	5%	8%	7%	9%	5%	6%
Din funktionsnedsättning, svårighet eller långvariga sjukdom	4%	4%	4%	9%	4%	4%	4%
Att du är homo- eller bisexuell	5%	3%	4%	38%	4%	6%	4%
Att du är transperson eller queer	2%	1%	1%	27%	1%	2%	2%
Att du är tjej	12%	1%	21%	15%	9%	12%	16%
Att du är kille	1%	3%	0%	6%	1%	1%	2%
Att din familj inte har så mycket pengar	2%	2%	2%	7%	2%	3%	3%
Annat	15%	12%	17%	24%	17%	16%	12%
Inget av detta har hänt	68%	76%	62%	43%	67%	67%	68%
Antal svar	7446	3183	3974	150	2450	2480	2516

Har du det här året varit med om att någon på fritiden sagt, skämtat eller retats på ett dumt sätt eller behandlat dig illa som har att göra med...

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Din hudfärg, kultur, eller var du eller din familj kommer ifrån	4%	3%	4%	6%	3%	3%	5%
Din religion	2%	1%	2%	4%	1%	1%	3%
Din ålder	6%	4%	8%	7%	7%	5%	7%
Din funktionsnedsättning, svårighet eller långvariga sjukdom	3%	2%	3%	10%	2%	2%	3%
Att du är homo- eller bisexuell	3%	2%	3%	27%	2%	3%	4%
Att du är transperson eller queer	1%	1%	1%	24%	1%	1%	1%
Att du är tjej	8%	1%	13%	12%	4%	6%	13%
Att du är kille	1%	1%	0%	3%	1%	1%	1%
Att din familj inte har så mycket pengar	1%	1%	1%	5%	1%	1%	2%
Annat	10%	7%	12%	18%	10%	9%	10%
Inget av detta har hänt	78%	86%	74%	54%	80%	81%	73%
Antal svar	7318	3140	3896	147	2424	2425	2469

Har du fått kränkande/elaka meddelanden eller bilder i sociala medier från andra barn eller unga det här året?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	15%	8%	20%	23%	12%	15%	17%
Nej	77%	85%	71%	61%	81%	76%	73%
Vet inte	9%	8%	9%	16%	7%	9%	10%
Antal svar	7541	3241	4008	149	2489	2514	2538

Har du fått kränkande/elaka meddelanden eller bilder i sociala medier från vuxna det här året?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	5%	3%	7%	11%	3%	5%	8%
Nej	89%	93%	87%	77%	93%	89%	84%
Vet inte	6%	4%	7%	12%	3%	6%	8%
Antal svar	7520	3233	3994	151	2485	2510	2525

Har en vuxen har kontaktat dig på sociala medier och velat prata om sex det här året?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	11%	6%	15%	21%	5%	11%	17%
Nej	85%	92%	81%	70%	93%	85%	78%
Vet inte	4%	3%	4%	9%	2%	4%	5%
Antal svar	7522	3236	3994	150	2487	2501	2534

Har det under det här året hänt att du inte har kunnat delta i någon fritidsaktivitet för att din familj inte haft råd med till exempel träningskläder, medlemsavgifter, utrustning eller något annat som behövs?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	4%	3%	5%	9%	3%	4%	7%
Nej	91%	93%	91%	78%	93%	93%	88%
Vet inte	4%	4%	4%	13%	4%	4%	5%
Antal svar	7556	3244	4026	149	2498	2520	2538

Har det under det här året hänt att du inte kunnat delta i någon aktivitet på din fritid för att du inte kunnat ta dig till aktiviteten?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	12%	10%	13%	16%	8%	10%	17%
Nej	83%	85%	81%	72%	88%	84%	76%
Vet inte	6%	5%	6%	13%	4%	6%	7%
Antal svar	7576	3260	4025	151	2505	2527	2544

Känner du dig trygg i området där du bor, på dagarna?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	71%	80%	65%	51%	74%	72%	68%
Ofta	25%	18%	31%	36%	23%	25%	28%
Sällan	2%	1%	3%	5%	2%	2%	2%
Aldrig	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Vet inte	1%	1%	1%	7%	1%	1%	1%
Antal svar	7468	3253	4015	151	2451	2491	2526

Känner du dig trygg i området där du bor, på kvällarna?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Alltid	44%	58%	33%	28%	47%	47%	38%
Ofta	40%	33%	46%	42%	39%	39%	42%
Sällan	11%	6%	15%	15%	9%	10%	14%
Aldrig	3%	2%	4%	7%	2%	3%	4%
Vet inte	2%	2%	2%	8%	2%	2%	2%
Antal svar	7475	3264	4012	149	2450	2488	2537

Har du det här året varit orolig för att du, din familj eller någon du känner ska bli utsatta för våld i området där du bor?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	11%	8%	13%	18%	9%	9%	15%
Nej	80%	86%	76%	66%	83%	82%	75%
Vet inte	9%	6%	11%	16%	8%	9%	10%
Antal svar	7480	3257	4026	151	2455	2496	2529

Har du det här året varit orolig för att du eller din familj inte ska ha någonstans att bo eller tvingas flytta?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	3%	3%	4%	9%	3%	3%	5%
Nej	94%	95%	94%	83%	95%	95%	92%
Vet inte	3%	2%	2%	8%	2%	2%	4%
Antal svar	7494	3262	4032	150	2460	2494	2540

Har du det här året varit orolig för att din familjs pengar inte ska räcka till det ni behöver?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	12%	8%	14%	27%	8%	11%	17%
Nej	81%	87%	77%	60%	85%	82%	77%
Vet inte	7%	5%	8%	13%	7%	7%	7%
Antal svar	7473	3257	4019	152	2445	2497	2531

Har du det här året varit orolig för att du, din familj eller någon du känner ska bli utvisade (inte få stanna kvar i Sverige)?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	4%	3%	4%	5%	3%	3%	5%
Nej	94%	95%	93%	87%	95%	95%	92%
Vet inte	2%	2%	2%	9%	2%	2%	3%
Antal svar	7492	3262	4035	150	2463	2497	2532

Har du det här året varit orolig för att du inte ska få bestämma själv vem du ska vara tillsammans med eller gifta dig med i framtiden?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	2%	1%	3%	9%	1%	2%	3%
Nej	95%	97%	95%	77%	97%	95%	95%
Vet inte	2%	2%	2%	13%	2%	2%	3%
Antal svar	7505	3265	4041	151	2458	2506	2541

Har du det här året varit ledsen eller nedstämd under minst två veckor eller längre?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	33%	19%	43%	67%	20%	33%	46%
Nej	57%	73%	45%	18%	70%	57%	43%
Vet inte	10%	8%	12%	15%	10%	10%	11%
Antal svar	7468	3253	4017	151	2455	2489	2524

Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle må dåligt, bli illa behandlad eller behöva någon vuxen att prata med?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	87%	88%	87%	72%	90%	86%	84%
Nej	7%	7%	6%	13%	5%	7%	9%
Vet inte	6%	5%	7%	15%	5%	7%	7%
Antal svar	7480	3256	4036	149	2458	2493	2529

Vart vänder du dig om du mår dåligt eller behöver prata med någon?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Lärare	26%	29%	24%	23%	37%	23%	19%
Elevhälsan (skolsköterska, kurator)	26%	23%	29%	29%	27%	25%	27%
Ungdomsmottagningen	11%	9%	13%	18%	6%	11%	16%
Förälder	77%	82%	74%	45%	88%	75%	66%
Släkting, fritidsledare eller annan vuxen	22%	23%	21%	17%	27%	20%	19%
Kompis	62%	53%	70%	65%	59%	63%	65%
Annan person	11%	9%	13%	22%	9%	11%	14%
Inte till någon	9%	9%	9%	15%	5%	9%	13%
Antal svar	7515	3269	4052	150	2471	2499	2545

Hur orolig är du över miljö- och klimatförändringarna i världen idag?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Mycket orolig	14%	10%	17%	30%	10%	12%	20%
Ganska orolig	40%	35%	44%	37%	39%	39%	43%
Inte särskilt orolig	36%	41%	33%	20%	42%	39%	28%
Inte orolig alls	9%	15%	5%	13%	9%	11%	8%
Antal svar	7442	3253	4000	150	2448	2479	2515

Tycker du att politiker/de som bestämmer i Sverige gör tillräckligt för miljön och klimatet?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Ja	12%	17%	9%	5%	12%	12%	13%
Nej	55%	49%	59%	68%	53%	54%	58%
Vet inte	33%	34%	32%	28%	35%	34%	28%
Antal svar	7463	3247	4023	152	2450	2484	2529

Hur ser du på din framtid?

	Totalt	Kille	Tjej	Annat	12 år	14 år	16 år
Mycket positivt	32%	38%	28%	14%	37%	30%	29%
Ganska positivt	51%	48%	53%	31%	49%	51%	51%
Ganska negativt	6%	4%	7%	13%	3%	6%	9%
Mycket negativt	2%	1%	2%	11%	1%	2%	3%
Vet inte	10%	8%	10%	31%	9%	11%	9%
Antal svar	7453	3258	4011	149	2455	2477	2521

*”Om jag var statsminister
skulle jag lyssna på vad barn
har att säga.”*

- Kille i fokusgrupp

*”Jag vill gärna rösta och jag
brinner för att göra Sverige till
ett bättre land.”*

- Tjej i fokusgrupp

UNG RÖST 2022

NATIONELL RAPPORT

Rapporten är framtagen av Rädda Barnen tillsammans med undersökningsföretaget Enkätfabriken.

Rädda Barnen
107 88 Stockholm
Besöksadress: Gustavslundsvägen 141, Bromma
Tel: 08-698 90 00
kundservice@rb.se

www.raddabarnen.se